

Міністерство освіти і науки України
Національний університет кораблебудування ім. адмірала
Макарова
Факультет морського права
кафедра теорії та історії держави і права

Код РНПД _____

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з НПР

Слободян С. О.

» _____ 202__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

PROGRAM OF DISCIPLINE
CRIMINAL LAW OF UKRAINE

рівень вищої освіти _____ Бакалавр _____
(перший (бакалаврський) / другий (магістерський))

тип дисципліни _____ Обов'язкова _____
обов'язкова / вибіркова

мова викладання _____ Українська _____
українська / англійська

Робоча програма навчальної дисципліни «Кримінальне право України» є однією з складових комплексної підготовки фахівців галузі знань «08» Право, спеціальності «081» Право, освітня програма «ПРАВО».

«11» жовтня, 2023 року – 49 с.

Розробник:

Бараненко Дмитро Володимирович, професор, доктор юридичних наук, в. о. зав. кафедри теорії та історії держави і права _____

Проект робочої навчальної дисципліни «Кримінальне право України» узгоджено з гарантом освітньої програми.

Гарант освітньої програми – доцент, кандидат політичних наук, Ломжець Юлія Вікторівна _____

Проект робочої навчальної дисципліни «Кримінальне право України» розглянуто на засіданні кафедри теорії та історії держави і права.

Протокол № 5 від «14» жовтня 2023 року

В. о. зав. кафедри теорії та історії держави і права – професор, доктор юридичних наук, Бараненко Дмитро Володимирович _____

Проект робочої навчальної дисципліни «Кримінальне право України» розглянуто Навчально-методичною комісією факультету Морського права.

Протокол № 5 від «15» жовтня 2023 року

Голова Навчально-методичної комісії – _____ Бараненко Д. В.

Проект робочої навчальної дисципліни «Кримінальне право України» погоджено з навчальним відділом НУК імені адмірала Макарова

Голова відділу – _____ Лабарткава А. В.

Проект робочої навчальної дисципліни «Кримінальне право України» розглянуто Навчально-методичною радою НУК імені адмірала Макарова.

Протокол № 10 від «27» жовтня 2023 року.

Голова НМР НУК – _____ Слободян С. О.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1. Опис навчальної дисципліни.....	8
2. Мета вивчення навчальної дисципліни.....	9
3. Передумови для вивчення дисципліни.....	10
4. Очікувані результати навчання.....	11
5. Програма навчальної дисципліни.....	11
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування.....	33
7. Форми поточного та підсумкового контролю.....	34
8. Критерії оцінювання результатів навчання.....	40
9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліною.....	41
10. Рекомендовані джерела інформації.....	41

ВСТУП

Анотація

Навчальна дисципліна **«Кримінальне право України»** є однією з фундаментальних базових навчальних дисциплін, які вивчаються на юридичних факультетах вищих навчальних закладів, та невід'ємним складником формування професійної компетентності бакалаврської підготовки студентів, які здобувають освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр» за спеціальністю 081 «Право».

Предметом вивчення навчальної дисципліни **«Кримінальне право України»** є законодавство про кримінальну відповідальність, теорія кримінального права, наукова юридична література, судова практика у кримінальних справах. Програма курсу полягає в глибокому засвоєнні студентами теоретичного матеріалу, усвідомленні ними положень та інститутів кримінального права, правильному застосуванні знань на практиці, вихованні у студентів відповідного ставлення до охоронюваних законом про кримінальну відповідальність суспільних відносин, благ, цінностей, законних прав і інтересів людини, громадянина та держави.

Метою вивчення навчальної дисципліни **«Кримінальне право України»** є засвоєння студентами змісту закону про кримінальну відповідальність та заснованого на досягненнях науки кримінального права теоретичного матеріалу. Особлива увага приділяється тому, щоб студент набув навичок самостійного комплексного аналізу складу кримінального правопорушення, вміння визначення конкретних елементів відповідних складів кримінальних правопорушень, міг правильно застосувати отримані теоретичні та методичні знання при вирішенні конкретних ситуаційних задач та мав науково обґрунтовані знання про кримінальну відповідальність загалом, про тенденції розвитку законодавства України і інших держав, ролі права в реалізації соціально-економічних перетворень в суспільстві, про заходи кримінально-правової боротьби зі злочинністю.

При підготовці до занять студенти повинні знати закон, навчальну і іншу літературу по темі занять, правові позиції Верховного Суду та положення науки кримінального права.

Основні завдання вивчення дисципліни **«Кримінальне право України»**:

- набути здобувачами вищої освіти знань, умінь і навичок (компетенцій);
- ефективно реалізовувати набуті теоретичні знання на практиці;
- детальне вивчення здобувачами вищої освіти положень Конституції, Кримінального кодексу України, а також інших законів та нормативно-правових актів, які є джерелами кримінального права, розуміти їх вплив на суспільні відносини;
- досягнення такого кваліфікаційного рівня підготовки випускника, при якому він має оволодіти основними загальнокультурними та професійними компетенціями.

Після вивчення дисципліни студент повинен:

- знати історію розвитку законодавства про кримінальну відповідальність, принципи кримінального права, володіти положеннями Загальної частини кримінального права; після вивчення Особливої частини студент має вільно орієнтуватися в масиві передбачених законом складів кримінальних правопорушень, володіти навичками кваліфікації злочинних діянь;

- уміти вільно орієнтуватися в нормативно-правових актах, працювати з Кримінальним кодексом України, тлумачити зміст норм закону, враховуючи всі обставини справи правильно кваліфікувати суспільно небезпечні діяння, логічно та послідовно викладати матеріал, обґрунтовано відстоювати свою думку, застосувати закон і теоретичні знання на практиці;

- мати уяву про перспективу розвитку закону про кримінальну відповідальність та його джерел.

Навчальна програма дисципліни «**Кримінальне право України**» складається з двох органічно пов'язаних частин: «Кримінальне право. Загальна частина» та «Кримінальне право. Особлива частина». Навчальна дисципліна «Кримінальне право України» як складова юридичної освіти займає самостійне місце в системі навчальних дисциплін, що викладаються на юридичних факультетах вищих навчальних закладів.

Перша це Загальна частина, яка є основою для вивчення дисципліни «Кримінальне право. Особлива частина» та викладається перед останньою за часом. Курс кримінального права (Загальна і Особлива частини) як складова правової науки займає самостійне місце в системі наукових дисциплін. Разом з тим, він знаходиться у тісному зв'язку з іншими дисциплінами кримінально-правового циклу (кримінальне процесуальне право, кримінально-виконавче право, кримінологія, криміналістика) і містить систему знань, яка є необхідною складовою для їх вивчення.

Загальна частина як необхідна частина циклу фундаментальної та професійно-орієнтованої підготовки перебуває у тісному зв'язку з іншими дисциплінами цього циклу, зокрема, «Цивільним правом», «Адміністративним процесуальним правом», «Господарським правом» та іншими.

Загальна частина як складова курсу кримінального права перебуває у певному зв'язку з дисциплінами циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки студентів-правників. Такими дисциплінами, зокрема, є: історія, філософія, логіка, економічна теорія, психологія, соціологія та ін. Ці дисципліни створюють загальну світоглядну і методологічну основу для сприйняття студентами змісту курсу кримінального права.

Друга це Особлива частина, яка має велике теоретичне та (насамперед) практичне значення у підготовці юристів. Підвищуючи рівень фундаментальних правових знань студентів як майбутніх високоосвічених юристів, а також формуючи у студентів відповідні навички правозастосування, викладання кредитного модулю «Особлива частина кримінального права» сприятиме усвідомленню тенденцій кримінально-правової політики в Україні, її реалізації на основі принципу верховенства права і, відповідно, розбудові правової держави в Україні. Засвоєння матеріалу модулю студентами-правниками є не лише необхідною умовою якісного здійснення ними в майбутньому функцій судді, прокурора, слідчого, адвоката, але й дозволить значно підвищити свій професійний рівень, використовуючи відповідні знання і навички на посадах юрисконсульта, нотаріуса тощо.

Ключові слова: Закон про кримінальну відповідальність; підстава кримінальної відповідальності; склад кримінального правопорушення; об'єкт (об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона) складу кримінального

правопорушення; множинність кримінальних правопорушень; кримінальна відповідальність; форма реалізації кримінальної відповідальності; звільнення від кримінальної відповідальності; обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння; покарання; система покарань; основне покарання; додаткове покарання; принципи призначення покарання; загальні засади призначення покарання; особа винного; ступінь тяжкості вчиненого кримінального правопорушення; обставини, що пом'якшують та обтяжують покарання; сукупність кримінальних правопорушень; сукупність вироків; звільнення від покарання; звільнення від відбування покарання; примусові заходи виховного характеру; спеціальна конфіскація; примусові заходи медичного характеру; примусове лікування; обмежувальні заходи; заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб; злочини проти основ національної безпеки; кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи; поняття вбивства; тілесні ушкодження; кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи; кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканності особи; кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав людини і громадянина; кримінальні правопорушення проти власності; кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності; кримінальні правопорушення проти громадської безпеки; кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту; кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших злочинів проти здоров'я населення; пропозиція, обіцянка або одержання неправомірної вигоди службовою особою; кримінальні правопорушення проти правосуддя; кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби; військовослужбовець як спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення; кримінальних правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Abstract

The educational discipline "Criminal Law of Ukraine" is an integral component of the formation of professional competence of undergraduate training of students who obtain the educational qualification level "Bachelor" in specialty 081 "Law".

The subject of study of the academic discipline "Criminal Law of Ukraine" is current criminal legislation, the content of criminal law institutes and norms, scientific legal literature, as well as court practice in criminal cases.

The purpose of teaching the educational discipline "Criminal Law of Ukraine" is:

- assimilation of the legislative definition of the main concepts of criminal law;
- familiarization with the most important institutions and provisions of the General and Special parts of the Criminal Code of Ukraine;
- acquiring the skills of an independent comprehensive analysis of the composition of a criminal offence, as well as the ability to determine specific elements of the relevant composition of criminal offences;
- practicing the skills and abilities of the correct application of the obtained theoretical and methodical knowledge when solving specific situational problems;
- the formation of scientifically based knowledge about the law on criminal responsibility and criminal responsibility in general, as well as about trends in the

development of the legislation of Ukraine and other countries, the role of law in the implementation of socio-economic transformations in society, about measures of criminal law combating crime.

The main tasks of studying the discipline "Criminal Law of Ukraine":

- acquire knowledge, abilities and skills (competencies) by students of higher education;
- effectively implement acquired theoretical knowledge in practice;
- a detailed study of the provisions of the Constitution, the state, the Criminal Code of Ukraine, as well as laws and other legal acts that are the sources of the field of criminal law and their impact on the public relations of the state;
- achievement of such a qualification level of training of the graduate, at which he must master the basic general cultural and professional competencies.

The curriculum of the discipline "Criminal Law of Ukraine" consists of two organically connected parts: "Criminal Law (General Part)" and "Criminal Law (Special Part)". The educational discipline "Criminal Law of Ukraine" as a component of legal education occupies an independent place in the system of educational disciplines taught at law faculties of higher educational institutions.

The first part - the General part is the basis for studying the discipline "Criminal Law (Special part)" and is taught before the last one in time. The course of criminal law (General and Special parts) as a component of legal science occupies an independent place in the system of scientific disciplines. At the same time, it is closely related to other disciplines of the criminal law cycle (criminal procedural law, criminal enforcement law, criminology, criminology) and contains a system of knowledge that is the basis for their study.

The general part, as a component of the cycle of fundamental and professionally oriented training, is in close connection with other disciplines of this cycle, in particular, "Civil Law", "Administrative Procedural Law", "Economic Law" and others.

The general part as a component of the criminal law course is in a certain connection with the disciplines of the cycle of humanitarian and socio-economic training of law students. Such disciplines, in particular, are: history, philosophy, logic, economic theory, psychology, sociology, etc. These disciplines create a general worldview and methodological basis for students' perception of the content of the criminal law course.

The second part - The special part is of great theoretical and practical importance in the training of lawyers. By increasing the level of fundamental legal knowledge of students as future highly educated lawyers, as well as forming students' appropriate law enforcement skills, the teaching of the credit module Special part will contribute to the implementation of criminal law policy in Ukraine based on the principle of the rule of law and, accordingly, the development of the rule of law in Ukraine. Mastering the material of the module by law students is not only a necessary condition for their quality performance of the functions of a judge, prosecutor, investigator, lawyer in the future, but it will also allow them to significantly increase their professional level, using relevant knowledge and skills in the positions of legal adviser, notary, etc.

Key words: Criminal law; basis of criminal responsibility; composition of a criminal offence; the object (objective side, subject, subjective side) of the criminal offense; multiplicity of criminal offenses; criminal liability; form of implementation of criminal liability; exemption from criminal liability; circumstances that exclude the criminal illegality of the act; punishment (criminal); system of punishments; main

punishment; additional punishment; the principle of punishment; the general principle of punishment; the person of the culprit; degree of severity of the committed criminal offense; mitigating and aggravating circumstances; set of criminal offenses; set of sentences; exemption from punishment; exemption from serving a sentence; coercive educational measures; special confiscation; coercive measures of a medical nature; forced treatment; restrictive measures; measures of a criminal legal nature against legal entities.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання / заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 9	Галузь знань 08 Право (шифр і назва)	1. Обов'язкові компоненти освітньої програми Цикл професійної підготовки (Обов'язкова)	
Модулів – 3		Рік підготовки: 2-й, 3-й	
Змістових модулів – 4			
Електронний адрес РПНД на сайті Університету –	Спеціальність 081 Право (код та найменування) Освітня програма «Право» (найменування)	Семестр: IV-V-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>курсова робота – 1 (3 кредити)</u>		Лекцій (денна)	Лекцій (заочна)
		IV-й сем. – 15 год. V-й сем. – 30 год. Всього – 45 год.	IV-й сем. – 6 год. V-й сем. – 12 год. Всього – 18 год.
Загальна кількість годин – 270		Практичні, семінарські (денна)	Практичні, семінарські (заочна)
		IV-й сем. – 15 год. V-й сем. – 30 год. Всього – 45 год.	IV-й сем. – 6 год. V-й сем. – 12 год. Всього – 18 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: Аудиторних: IV-й семестр – 2 V-й семестр – 4 Самостійної роботи студента: IV-й семестр – 2 V-й семестр – 10	Ступінь вищої освіти: перший (бакалаврський) Бакалавр / Bachelor	Самостійна робота (денна)	Самостійна робота (заочна)
		IV-й сем. – 30 год. V-й сем. – 150 год. Всього – 180 год.	IV-й сем. – 48 год. V-й сем. – 186 год. Всього – 234 год.
		Індивідуальні завдання курсова робота – 90 год.	
		Вид контролю: IV-й семестр – екзамен V-й семестр – екзамен V-й семестр – курсова робота	
		Форма контролю: Поточний – комбінований. Підсумковий – усний.	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Кримінальне право України» є ознайомлення студентів на підставі чинного кримінального законодавства України з основними положеннями та інститутами кримінального права, основними

складами кримінальних правопорушень, для формування у них в подальшому теоретичних знань, а також практичних навичок та вмінь, необхідних для вирішення проблем кримінально-правової кваліфікації суспільно небезпечних діянь, які існують у правозастосовчій практиці.

Для досягнення зазначеної мети в межах даної навчальної дисципліни планується вирішення таких основних завдань:

- знайомлення студентів з основними положеннями та інститутами кримінального права;
- ознайомлення студентів з основними джерелами кримінального права України;
- розвиток навичок самостійного вирішення наукових та практичних проблем кримінального права;
- формування у студентів базових знань про основні склади кримінальних правопорушень;
- аналіз та узагальнення судової практики в сфері застосування кримінального законодавства.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- поняття, предмет, принципи та основні положення кримінального права України;
- поняття та види основних складів кримінальних правопорушень;
- положення рішень Конституційного Суду України та положення постанов Пленуму Верховного Суду України щодо окремих проблемних питань застосування кримінального законодавства на практиці;
- основні положення науки кримінального права.

За підсумками вивчення навчальної дисципліни студент повинен вміти:

- самостійно аналізувати норми чинного кримінального законодавства;
- визначати окремі види злочинів, самостійно проводити кваліфікацію кримінальних правопорушень;
- вміти розмежовувати кримінально-правові норми між собою та відмежовувати їх від інших суспільно небезпечних діянь;
- застосовувати норми кримінального права на практиці: аргументувати своє рішення щодо питання кримінальної відповідальності осіб, винних у вчиненні злочину, посиляючись на положення чинного кримінального закону, положення рішень Конституційного Суду України та положення Пленуму Верховного Суду України;
- аналізувати навчальну та наукову літературу, а також аналізувати та узагальнювати судову практику в галузі кримінального права.

Навчальна дисципліна **«Кримінальне право України»** використовується для *формування наступних компетентностей*, визначених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі професійної правничої діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування правових доктрин, принципів і правових інститутів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК):

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- ФК7. Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право;
- ФК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою до вивчення навчальної дисципліни «**Кримінальне право України**» є оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення наступних дисциплін: «Теорія держави і права», «Історія держави і права України», «Конституційне право», «Організація судових та правоохоронних органів», «Адміністративне право».

Успішне засвоєння студентами кримінального права повинно ґрунтуватися на глибокому знанні теорії права, суміжних дисциплін, тому вивчення цієї дисципліни відповідно до існуючих навчальних планів має структурно-логічний зв'язок з:

- теорією держави і права, оскільки оперує однаковими поняттями і категоріями, які є базовими для відповідної галузі права, проте розглядає їх у кримінально-правовому аспекті;
- історією держави і права України, оскільки розвиток кримінально-правових інститутів в Україні відбувався протягом значного історичного періоду, що дозволяє більш глибоко засвоїти окремі поняття кримінального права;
- конституційним правом України, тому що норми, закріплені в Конституції України, мають основоположне значення для кримінального права; норми кримінального права повинні відповідати нормам Конституції України. Отже, кримінальне право щодо права конституційного знаходиться у субординаційній залежності;
- кримінальним процесуальним правом України (кримінальним процесом), тому що кримінальне і кримінальне процесуальне право співвідносяться між собою як зміст і форма. З метою правильного вирішення питання про винність особи у вчиненні кримінального правопорушення і застосування до неї покарання встановлюється особлива процедура – розслідування і розгляд кримінальних проваджень (справ);
- кримінально-виконавчим правом України, оскільки кримінально-виконавче право на основі норм кримінального права про підстави та умови виконання покарань визначає і регулює порядок реалізації закону про кримінальну відповідальність;
- адміністративним та цивільним правом України, оскільки ці галузі права, як і кримінальне, виконують охоронну функцію;
- кримінологією, яка виникла в межах кримінального права і використовує такі правові поняття як кримінальне правопорушення, кримінальний проступок, злочин, вина, мотив, вік кримінальної відповідальності, стадії вчинення кримінального правопорушення, групова, організована, економічна злочинність та

інші, що були розроблені теорією кримінального права;

- криміналістикою, яка використовує кримінально-правові норми, терміни і поняття і є наукою про спеціальні прийоми, методи і методики збирання, виявлення, фіксації і дослідження доказів, що застосовується під час розкриття кримінальних правопорушень.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни «Кримінальне право України» передбачає формування та розвиток у студентів таких результатів навчання:

Програмні результати навчання:

- ПРН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин;
- ПРН2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання;
- ПРН10. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту;
- ПРН18. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку, зробленого у різних правових ситуаціях.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Кримінальне право. Загальна частина.

Змістовий модуль 1. Загальні положення у кримінальному праві.

Тема № 1: Поняття, предмет, метод та система кримінального права.

Наука кримінального права. Кримінальне право як галузь права, законодавства, навчальна дисципліна та юридична наука.

Кримінальне право як галузь права: поняття, предмет, методи та взаємозв'язок із суміжними галузями права. Принципи кримінального права.

Система кримінального права. Загальна та Особлива частини кримінального права, їх особливості та взаємозв'язок.

Кримінальне право як галузь законодавства.

Наука кримінального права, предмет, функції і методи науки кримінального права, її взаємозв'язок із загальною теорією права і суміжними правовими науками.

Вплив науки кримінального права на законодавчу та правозастосовну діяльність, на формування юридичного мислення і правової свідомості населення.

Кримінальне право як навчальна дисципліна, її предмет, основні методи та форми вивчення. Система курсу Загальної частини кримінального права.

Основна література: [1, 2, 4, 7]

Додаткова література: [5, 31, 34, 35]

Тема № 2: Закон про кримінальну відповідальність. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі, просторі та по колу осіб.

Поняття закону про кримінальну відповідальність, його ознаки, завдання та значення. Закон про кримінальну відповідальність як джерело кримінального

законодавства. Загальна та Особлива частини Кримінального кодексу, їх єдність, взаємозв'язок та відмінність.

Кримінально-правові норми. Співвідношення норми і статті закону про кримінальну відповідальність. Види кримінально-правових норм: заборонювальні, дефінітивні (роз'яснючі), заохочувальні (стимулюючі). Структура статей Особливої частини Кримінального кодексу. Види диспозицій і санкцій статей Особливої частини Кримінального кодексу України.

Тлумачення закону про кримінальну відповідальність: поняття та значення. Види тлумачення: за суб'єктом – аутентичне (легальне), офіційне, судове, неофіційне (доктринальне, професійне, буденне); за прийомами – лінгвістичне, логічне, систематичне, історичне; за обсягом – буквальне, обмежувальне, розширювальне.

Рішення Конституційного Суду України, як акти офіційного тлумачення кримінально-правових норм. Юридична природа та кримінально-правове значення роз'яснень Пленуму Верховного Суду України та Постанов Верховного Суду. Поняття та значення «правової позиції». Неприпустимість аналогії у законі про кримінальну відповідальність.

Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі. Правила набрання чинності законом про кримінальну відповідальність. Поняття часу вчинення кримінального правопорушення. Припинення чинності закону про кримінальну відповідальність. Зворотна дія закону про кримінальну відповідальність у часі.

Принципи чинності закону про кримінальну відповідальність у просторі: територіальний, громадянства, реальний та універсальний. Зміст територіального принципу. Поняття території України за чинним законодавством. Поняття місця вчинення кримінального правопорушення.

Зміст принципу громадянства. Відповідальність громадян України або осіб без громадянства, що постійно проживають в Україні, які вчинили кримінальне правопорушення за її межами. Правові наслідки засудження цих осіб за межами України. Зміст реального принципу. Випадки кримінальної відповідальності за Кримінальним кодексом України іноземців або осіб без громадянства, що не проживають постійно в Україні, які вчинили кримінальне правопорушення за її межами. Екстрадиція (видача) особи, яка вчинила кримінальне правопорушення.

Основна література: [1, 2, 5, 7].

Додаткова література: [4, 5, 6, 9, 11, 16, 33, 34,35].

Тема № 3: Кримінальна відповідальність та її підстави.

Теоретичні концепції визначення сутності кримінальної відповідальності. Кримінальна відповідальність як вид юридичної відповідальності. Поняття і ознаки кримінальної відповідальності. Співвідношення кримінальної відповідальності та кримінального покарання.

Виникнення і припинення кримінальної відповідальності. Об'єктивна та суб'єктивна підстава кримінальної відповідальності. Форми реалізації кримінальної відповідальності: засудження винного не поєднане з призначенням покарання; засудження винного поєднане з призначенням покарання, від відбування якого особа звільняється; застосування покарання.

Основна література: [2, 3, 6, 8].

Додаткова література: [1, 4, 11, 12, 22, 26,33].

Змістовий модуль 2. *Склад кримінального правопорушення: елементи і ознаки. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння.*

Тема № 4: Поняття кримінального правопорушення, класифікація кримінальних правопорушень.

Проблеми соціальної зумовленості кримінального правопорушення. Наукові засади криміналізації та декриміналізації суспільно небезпечних діянь.

Поняття кримінального правопорушення в чинному Кримінальному кодексі та у теорії кримінального права. Ознаки кримінального правопорушення. Суспільна небезпечність як матеріальна (об'єктивна) ознака кримінального правопорушення. Характер і ступінь суспільної небезпечності. Протиправність як формальна (юридична) ознака кримінального правопорушення. Співвідношення суспільної небезпечності та протиправності. Винність як ознака кримінального правопорушення. Малозначність діяння: поняття, об'єктивні та суб'єктивні підстави.

Місце кримінального правопорушення в системі правопорушень. Відмежування кримінального правопорушення (проступку) від інших правопорушень та аморальних проступків. Законодавча класифікація кримінального правопорушення залежно від ступеня тяжкості: кримінальний проступок, нетяжкий злочин, тяжкий злочин та особливо тяжкий злочин. Значення класифікації кримінального правопорушення. Класифікація кримінального правопорушення у кримінально-правовій доктрині.

Основна література: [1, 5, 6, 8].

Додаткова література: [4, 6, 7, 11, 12, 14, 28].

Тема № 5: Склад кримінального правопорушення та кваліфікація кримінальних правопорушень.

Вчення про склад кримінального правопорушення в теорії кримінального права. Значення складу кримінального правопорушення. Склад кримінального правопорушення як підстава кримінальної відповідальності.

Елементи складу кримінального правопорушення: об'єкт, об'єктивна сторона, суб'єкт, суб'єктивна сторона. Обов'язкові та факультативні ознаки складу кримінального правопорушення. Проблема класифікації складів кримінальних правопорушень у теорії кримінального права.

Види складів кримінальних правопорушень за ступенем суспільної небезпеки. Основний склад кримінального правопорушення. Кваліфікований склад кримінального правопорушення. Особливо кваліфікований склад кримінального правопорушення. Привілейований склад кримінального правопорушення.

Види складів кримінальних правопорушень за способом описування у законі. Простий склад кримінального правопорушення. Складний склад кримінального правопорушення. Формальний склад кримінального правопорушення. Матеріальний склад кримінального правопорушення. Усічений склад кримінального правопорушення.

Поняття кваліфікації кримінальних правопорушень. Кваліфікація кримінального правопорушення, як стадія застосування кримінального закону. Формула кваліфікації кримінальних правопорушень.

Основна література: [1, 2, 3, 5, 6, 7].

Додаткова література: [4, 6, 11, 12, 15, 22, 25, 29, 34].

Тема № 6: Об'єкт кримінального правопорушення, об'єктивна сторона кримінального правопорушення.

Поняття та значення об'єкта кримінального правопорушення. Проблема об'єкта кримінального правопорушення у теорії кримінального права. Види об'єктів кримінального правопорушення.

Загальний об'єкт кримінального правопорушення. Родовий об'єкт кримінального правопорушення. Безпосередній об'єкт кримінального правопорушення. Основний безпосередній та додатковий безпосередній об'єкти кримінального правопорушення. Обов'язковий та факультативний об'єкти.

Поняття предмета кримінального правопорушення, його місце у структурі складу кримінального правопорушення.

Відмінність предмета кримінального правопорушення від об'єкта кримінального правопорушення та від знарядь і засобів вчинення кримінального правопорушення.

Поняття об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення у теорії кримінального права. Ознаки об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Кримінально-правове значення об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.

Суспільно небезпечне діяння (дія чи бездіяльність). Поняття та ознаки кримінально-правової дії у кримінальному праві. Усвідомленість та воля як основні ознаки кримінально-правової дії.

Поняття та ознаки кримінально-правової бездіяльності. Умови кримінальної відповідальності за кримінально-правову бездіяльність. Поняття непереборної сили, фізичного і психічного примусу та їх значення для вирішення питання про кримінальну відповідальність за суспільно небезпечне діяння (дію чи бездіяльність).

Суспільно небезпечні наслідки як ознака об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення: поняття, види та значення для кваліфікації кримінальних правопорушень.

Поняття та види причинних зв'язків в теорії кримінального права. Особливості причинного зв'язку при кримінально-правовій бездіяльності.

Факультативні ознаки об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Час, місце, спосіб, обстановка, засоби, знаряддя вчинення кримінального правопорушення.

Значення факультативних ознак об'єктивної сторони складу кримінального правопорушення для кваліфікації кримінального правопорушення та призначення покарання.

Основна література: [1, 2, 3, 5, 6, 7].

Додаткова література: [2, 4, 6, 11, 12, 15, 22, 25, 29, 34].

Тема № 7: Суб'єкт кримінального правопорушення та спеціальний

суб'єкт. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення.

Поняття та значення суб'єкта кримінального правопорушення. Ознаки суб'єкта кримінального правопорушення. Загальний та спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення. Ознаки та види спеціального суб'єкта, його значення для кваліфікації кримінального правопорушення.

Фізична особа, як суб'єкт кримінального правопорушення. Проблема визнання юридичних осіб суб'єктами окремих кримінальних правопорушень.

Вік як обов'язкова ознака суб'єкта кримінального правопорушення. Кримінальні правопорушення, за вчинення яких настає кримінальна відповідальність з 14 та 16 років. Основні правила встановлення віку суб'єкта кримінального правопорушення. Особливості визначення віку кримінальної відповідальності за відсутності офіційних документів, що його підтверджують.

Осудність як обов'язкова ознака суб'єкта кримінального правопорушення. Формула осудності. Обмежена осудність. Урахування визнання особи обмежено осудною при призначення покарання.

Поняття неосудності у теорії кримінального права та Кримінальному кодексі. Критерії неосудності: медичний (біологічний) та юридичний. Ознаки медичного критерію неосудності: хронічне психічне захворювання, тимчасовий розлад психічної діяльності, недоумство, інший хворобливий стан.

Ознаки юридичного критерію неосудності. Характеристика інтелектуальної та вольової ознак юридичного критерію неосудності та їх співвідношення.

Службова особа: поняття і ознаки.

Поняття суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення та її значення. Обов'язкові та факультативні ознаки суб'єктивної сторони кримінального правопорушення.

Вина як обов'язкова ознака суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Форми вини у кримінальному праві, їх значення для кваліфікації кримінального правопорушення та призначення покарання.

Умисел та його види за чинним Кримінальним кодексом. Поняття прямого і непрямого умислу, їхні інтелектуальні та вольові моменти (ознаки). Відмінність непрямого умислу від прямого. Види умислу в теорії кримінального права та судовій практиці: за моментом формування кримінального протиправного наміру – заздалегідь обдуманий, умисел, що виник раптово; за спрямованістю – визначений (конкретизований): простий та альтернативний; невизначений (неконкретизований). Питання кваліфікації кримінальних правопорушень, вчинених з визначеним і невизначеним умислом.

Необережність та її види. Кримінальна протиправна самовпевненість та її інтелектуальний і вольовий моменти (ознаки). Відмінність кримінально протиправної самовпевненості від непрямого умислу. Кримінальна протиправна недбалість та її об'єктивний і суб'єктивний критерії.

Випадок (казус) як невинне заподіяння суспільно небезпечних наслідків, його відмінність від кримінальної протиправної недбалості.

Змішана (подвійна, складна) форма вини та її значення для кваліфікації кримінального правопорушення.

Мотив і мета як факультативні ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення. Кримінально-правове значення мотиву та мети вчинення кримінального правопорушення.

Кримінально-правове значення емоцій як факультативної ознаки суб'єктивної сторони складу кримінального правопорушення.

Поняття та види помилок у теорії кримінального права. Юридична помилка, її види та вплив на кримінальну відповідальність. Фактична помилка, її види та вплив на кримінальну відповідальність.

Основна література: [1, 2, 3, 7, 8].

Додаткова література: [4, 8, 9, 11, 15, 19, 23, 25, 29, 33, 34].

Змістовий модуль 3. *Стадії кримінального правопорушення. Співучасть в кримінальному правопорушенні. Множинність кримінальних правопорушень. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння. Звільнення від кримінальної відповідальності.*

Тема № 8: Стадії вчинення кримінального правопорушення.

Поняття та види стадій вчинення кримінального правопорушення за Кримінальним кодексом.

Готування до кримінального правопорушення: поняття, об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Види готування до кримінального правопорушення. Відмежування готування до кримінального правопорушення від виявлення наміру вчинити кримінальне правопорушення.

Замах на кримінальне правопорушення: поняття, об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Відмежування замаху на кримінальне правопорушення від готування до кримінального правопорушення та закінченого кримінального правопорушення. Види замаху на кримінальне правопорушення: закінчений і незакінчений; замах на непридатний об'єкт і замах з непридатними засобами.

Поняття закінченого кримінального правопорушення. Проблеми визначення моменту закінчення кримінальних правопорушень у теорії кримінального права та правозастосовній діяльності.

Підстави кримінальної відповідальності за готування до кримінального правопорушення та замах на кримінальне правопорушення. Кваліфікація готування до кримінального правопорушення та замаху на кримінальне правопорушення.

Поняття та умови добровільної відмови при незакінченому кримінальному правопорушенні. Відмінність добровільної відмови від дійового каяття. Стадії вчинення кримінального правопорушення, на яких можлива добровільна відмова. Питання про добровільну відмову на стадії закінченого замаху на кримінальне правопорушення.

Основна література: [1, 2, 3, 5, 7].

Додаткова література: [1, 4, 6, 7, 11, 16, 29, 34].

Тема № 9: Співучасть у кримінальному правопорушенні.

Поняття та значення співучасті у кримінальному правопорушенні, її об'єктивні та суб'єктивні ознаки. Вчення про співучасть у кримінальному правопорушенні у теорії кримінального права.

Види співучасників кримінального правопорушення за Кримінальним кодексом. Виконавець (співвиконавець) кримінального правопорушення. Посереднє вчинення кримінального правопорушення. Організатор кримінального правопорушення. Особливості суб'єктивної сторони організатора кримінального правопорушення. Підбурювач кримінального правопорушення. Пособник кримінального правопорушення.

Інтелектуальне та фізичне пособництво. Відмежування пособництва від підбурювання.

Причетність до кримінального правопорушення. Відмінність причетності до кримінального правопорушення від співучасті у кримінальному правопорушенні. Види причетності. Відповідальність за причетність до кримінального правопорушення.

Види та форми співучасті. Вчинення кримінального правопорушення групою осіб, групою осіб за попередньою змовою, організованою групою та злочинною організацією. Підстави та межі відповідальності співучасників. Залежність відповідальності співучасників від дій виконавця.

Відповідальність та кваліфікація дій співучасників при різних формах співучасті. Спеціальні питання відповідальності співучасників. Співучасть у кримінальних правопорушеннях зі спеціальним суб'єктом.

Провокація кримінального правопорушення. Екссес виконавця. Вплив екссесу виконавця на відповідальність співучасників. Кримінальна відповідальність при невдалій співучасті. Добровільна відмова співучасників. Добровільна відмова виконавця. Відповідальність інших співучасників при добровільній відмові виконавця. Особливості добровільної відмови організатора, підбурювача та пособника.

Основна література: [1, 2, 3, 4, 6, 8].

Додаткова література: [4, 9, 11, 14, 19, 25, 29, 33].

Тема № 10: Множинність кримінальних правопорушень.

Поняття множинності кримінальних правопорушень у кримінальному праві. Відмежування множинності кримінальних правопорушень від одиничних кримінальних правопорушень, що складаються з декількох діянь: складних (складених), триваючих та продовжуваних кримінальних правопорушень.

Види множинності кримінальних правопорушень, відповідно до Кримінального кодексу.

Повторність кримінальних правопорушень. Поняття повторності кримінальних правопорушень. Відображення повторності кримінальних правопорушень у Загальній та Особливій частинах Кримінального кодексу. Кримінально-правове значення повторності кримінальних правопорушень. Сукупність кримінальних правопорушень.

Поняття сукупності кримінальних правопорушень за Кримінальним кодексом. Специфічні ознаки сукупності кримінальних правопорушень. Відмінність сукупності кримінальних правопорушень від конкуренції кримінально-правових норм. Види сукупності кримінальних правопорушень: ідеальна, реальна. Кримінально-правове значення сукупності кримінальних правопорушень.

Рецидив кримінальних правопорушень. Поняття рецидиву кримінальних правопорушень за Кримінальним кодексом. Специфічні ознаки рецидиву кримінальних правопорушень. Відображення рецидиву кримінальних правопорушень у Загальній та Особливій частинах Кримінального кодексу. Види рецидиву: загальний, спеціальний, простий, багаторазовий, пенітенціарний. Кримінально-правове значення рецидиву кримінальних правопорушень та окремих його видів.

Основна література: [1, 2, 3, 4, 5, 7, 8].

Додаткова література: [1, 4, 6, 9, 11, 15, 22, 23, 29, 33].

Тема № 11: Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння.

Поняття та юридична природа обставин, що виключають кримінальну протиправність діяння.

Необхідна оборона: поняття, ознаки, умови правомірності. Перевищення меж необхідної оборони.

Уявна оборона: поняття за Кримінальним кодексом, юридична природа та основні різновиди. Вплив уявної оборони на кримінальну відповідальність особи.

Затримання особи, що вчинила кримінальне правопорушення: поняття, ознаки, умови правомірності, відмінність від необхідної оборони. Відповідальність за перевищення заходів, необхідних для затримання особи, яка вчинила кримінальне правопорушення.

Крайня необхідність: поняття, ознаки, умови правомірності, відмінність від необхідної оборони. Проблеми відповідальності за перевищення меж крайньої необхідності.

Фізичний або психічний примус: поняття та ознаки. Кримінально-правове значення фізичного та психічного примусу.

Виконання наказу або розпорядження: поняття та основний кримінально-правовий зміст. Поняття та ознаки явно кримінально протиправного наказу або розпорядження. Правові наслідки відмови від виконання явно кримінально протиправного наказу або розпорядження. Особливості кримінально-правової оцінки ситуації, в якій особа виконала наказ або розпорядження за обставин, коли вона не усвідомлювала і не могла усвідомлювати його кримінально протиправного характеру.

Діяння, пов'язане з ризиком: поняття та основний кримінально-правовий зміст.

Поняття та ознаки виправданості ризику за Кримінальним кодексом. Невиправданий ризик та його кримінально-правове значення.

Виконання спеціального завдання з попередження чи розкриття кримінально протиправної діяльності організованої групи чи злочинної організації: поняття та основний кримінально-правовий зміст.

Виконання обов'язку щодо захисту Вітчизни, незалежності та територіальної цілісності України: поняття, критерії правомірності та основний кримінально-правовий зміст.

Основна література: [1, 2, 3, 4, 6, 7, 8].

Додаткова література: [1, 4, 6, 11, 16, 20, 23, 29, 34].

Тема № 12: Звільнення від кримінальної відповідальності.

Поняття звільнення від кримінальної відповідальності. Передумови та підстави звільнення від кримінальної відповідальності. Порядок звільнення, його кримінально-правові наслідки.

Види звільнення від кримінальної відповідальності. Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з дійовим каяттям. Відмінність дійового каяття від добровільної відмови від доведення кримінального правопорушення до кінця.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з примиренням винного з потерпілим. Поняття примирення з потерпілим, відшкодування завданих збитків, усунення заподіяної шкоди.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку з передачею особи на поруки. Умови та строки поручительства. Вимоги до поведінки особи, яку було передано на поруки. Кримінально-правові наслідки порушення особою умов передачі її на поруки.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку зі зміною обстановки. Характеристика діяння, що втратило суспільну небезпечність, та особи, яка перестала бути суспільно небезпечною.

Звільнення від кримінальної відповідальності у зв'язку із закінченням строків давності. Тривалість строків та порядок їх обчислення. Залежність строків давності від класифікації кримінальних правопорушень за ступенем тяжкості. Зупинення, переривання, відновлення перебігу строків давності.

Особливості застосування давності до особи, що вчинила особливо тяжке кримінальне правопорушення, за яке згідно із законом може бути призначено довічне позбавлення волі. Незастосування давності до особи у разі вчинення нею кримінального правопорушення проти основ національної безпеки, миру та безпеки людства.

Основна література: [1, 2, 3, 4, 6, 7, 8].

Додаткова література: [1, 4, 6, 11, 16, 20, 23, 29, 34].

Змістовий модуль 4. Покарання та інші заходи кримінально-правового впливу у кримінальному праві. Судимість.

Тема № 13: Покарання та його види. Призначення покарання.

Поняття покарання та ознаки покарання. Мета покарання: кара, виправлення, загальна та спеціальна превенція. Система та види покарань, її ознаки та значення.

Види покарань: штраф; позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу; позбавлення права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю; громадські роботи; виправні роботи; службові обмеження для військовослужбовців; конфіскація майна; арешт; обмеження волі; тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців; позбавлення волі на певний строк; довічне позбавлення волі.

Класифікація видів покарань. Критерії класифікації. Характеристика основних покарань, додаткових покарань, покарань, що можуть призначатися і як основні, і як додаткові.

Характеристика окремих видів покарань, підстави та умови їх застосування. Порядок заміни покарання одного виду іншим.

Поняття призначення покарання. Підстави призначення покарання. Принципи призначення покарання: законність покарання, визначення покарання в судовому вирокі, обґрунтованість й обов'язковість мотивування покарання у вирокі, гуманність покарання, індивідуалізація, справедливість покарання.

Загальні засади призначення покарання, їх поняття та зміст. Загальна характеристика та значення для призначення покарання обставин, які пом'якшують та обтяжують покарання.

Призначення покарання за незакінчене кримінальне правопорушення. Призначення покарання за кримінальне правопорушення, вчинене у співучасті. Призначення більш м'якого покарання, ніж передбачено законом: підстави та порядок призначення. Призначення покарання нижче від найнижчої межі, встановленої в санкції Особливої частини Кримінального кодексу. Перехід до іншого, більш м'якого виду основного покарання, не зазначеного в санкції статті за вчинене кримінальне правопорушення.

Непризначення додаткового покарання, передбаченого в санкції статті Особливої частини Кримінального кодексу як обов'язкового.

Призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень. Правила призначення покарання за сукупністю кримінальних правопорушень.

Призначення покарання за сукупністю вироків. Правила призначення покарання за сукупністю вироків. Порядок приєднання за сукупністю вироків додаткових покарань. Порядок призначення покарань при одночасному збігу сукупності кримінальних правопорушень та сукупності вироків. Правила переведення менш суворих покарань у більш суворі. Порядок обчислення строків покарання.

Основна література: [1, 2, 3, 4, 6, 7, 8].

Додаткова література: [1, 4, 5, 6, 9, 11, 12, 14, 17, 27, 30, 35].

Тема № 14: Звільнення від покарання та його відбування.

Поняття звільнення від покарання та його відбування.

Види звільнення: безумовне і умовне звільнення. Поняття та ознаки умовного звільнення від покарання. Звільнення від відбування покарання з випробуванням, умовно-дострокове звільнення від відбування покарання, звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років. Звільнення від відбування покарання з випробуванням. Обов'язки, які покладає суд на особу, звільнену від відбування покарання з випробуванням.

Застосування додаткових покарань у разі звільнення від відбування основного покарання з випробуванням. Правові наслідки звільнення від відбування покарання з випробуванням.

Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання. Підстави застосування умовно-дострокового звільнення. Іспитовий строк при умовно-достроковому звільненні. Наслідки умовно-дострокового звільнення. Звільнення від відбування покарання вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком до трьох років.

Підстави застосування звільнення від відбування покарання. Звільнення від відбування покарання з випробуванням вагітних жінок і жінок, які мають дітей віком

до семи років. Умови звільнення.

Безумовне звільнення від покарання: звільнення від покарання, якщо буде визнано, що з урахуванням бездоганної поведінки і сумлінного ставлення до праці цю особу на час розгляду справи в суді не можна вважати суспільно небезпечною, звільнення у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку, заміна невідбутої частини покарання більш м'яким, звільнення від покарання за хворобою.

Особливі види звільнення від покарання: звільнення від покарання у разі прийняття нового закону, що виключає або пом'якшує призначене особі покарання Амністія і помилювання як підстави звільнення від покарання та його відбування. Звільнення від покарання у зв'язку з втратою особою суспільної небезпечності. Звільнення від відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності виконання обвинувального вироку. Види та умови звільнення від покарання за хворобою.

Основна література: [1, 2, 3, 4, 6, 7, 8].

Додаткова література: [3, 4, 5].

Тема № 15: Судимість. Заходи кримінально-правового характеру.

Поняття та кримінально-правове значення судимості. Виникнення і припинення судимості. Способи припинення судимості. Правові наслідки припинення судимості.

Погашення судимості: поняття та умови. Строки погашення судимості та порядок їх обчислення. Особливості обчислення строку погашення судимості у випадку закінчення строків давності виконання обвинувального вироку, при достроковому звільненні від відбування покарання, заміні невідбутої частини покарання більш м'яким.

Переривання строку погашення судимості.

Зняття судимості: поняття, значення та порядок застосування.

Поняття та види заходів кримінально-правового характеру. Поняття, підстави та мета застосування примусових заходів медичного характеру. Особи, до яких застосовуються примусові заходи медичного характеру.

Види примусових заходів медичного характеру. Критерії призначення примусових заходів медичного характеру. Продовження, зміна або припинення примусових заходів медичного характеру. Зарахування часу застосування примусових заходів медичного характеру до строку покарання.

Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб: поняття, підстави застосування, види (штраф, конфіскація майна, ліквідація). Підстави для звільнення юридичної особи від застосування заходів кримінально-правового характеру. Загальні правила застосування до юридичних осіб заходів кримінально-правового характеру.

Основна література: [1, 2, 3, 4, 6, 7, 8].

Додаткова література: [1, 4, 5, 6, 9, 11, 12, 14, 17, 24, 26, 27, 32, 35].

Тема № 16: Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.

Примусові заходи виховного характеру: поняття, підстави та порядок

застосування.

Види покарань, які можуть бути застосовані до неповнолітніх: штраф, громадські роботи, виправні роботи, арешт, позбавлення волі на певний строк.

Особливості призначення покарання неповнолітнім, їх звільнення від відбування покарання з випробуванням, звільнення від покарання із застосування примусових заходів виховного характеру, звільнення від кримінальної відповідальності та відбування покарання у зв'язку із закінченням строків давності, умовно-дострокового звільнення від відбування покарання, погашення та зняття судимості.

Основна література: [1, 2, 3, 4, 6, 7, 8].

Додаткова література: [1, 4, 5, 6, 9, 11, 12, 14, 17, 24, 26, 27, 30].

Модуль 2. Кримінальне право (Особлива частина).

Змістовий модуль 1. *Загальні положення Особливої частини кримінального права. Злочини проти основ національної безпеки. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи, її волі честі та гідності, статевої свободи та статевої недоторканності, проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.*

Тема № 1: Поняття особливої частини Кримінального права, її система і значення. Наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень.

Поняття Особливої частини кримінального права (як частини галузі права, частини кримінального закону, навчальної дисципліни та галузі юридичної науки). Значення Особливої частини кримінального права. Співвідношення Загальної та Особливої частин кримінального права. Фактори, які обумовлюють єдність та визначають відмінність Загальної та Особливої частин кримінального права.

Криміналізація і декриміналізація. Наукові засади криміналізації та декриміналізації суспільно небезпечних діянь. Диференціація та індивідуалізація кримінальної відповідальності за окремі кримінальні правопорушення. Проблеми соціальної зумовленості кримінального правопорушення.

Система Особливої частини кримінального права. Поняття системи Особливої частини кримінального права і критерії її побудови. Система Особливої частини кримінального права і Кримінального кодексу України.

Значення системи Особливої частини кримінального права.

Основна література: [1, 2, 4, 5]

Додаткова література: [5, 11, 14, 15]

Тема № 2: Злочини проти основ національної безпеки України.

Загальна характеристика злочинів проти основ національної безпеки України. Поняття злочинів проти основ національної безпеки України.

Класифікація злочинів, передбачених розділом I Особливої частини КК України. Посягання на територіальну цілісність і недоторканність України.

Дії, спрямовані на насильницьку зміну чи повалення конституційного ладу або на захоплення державної влади. Посягання на життя державного чи громадського діяча. Диверсія. Державна зрада. Спеціальні умови звільнення від кримінальної

відповідальності за державну зраду. Колабораційна діяльність. Пособництво державі-агресору. Шпигунство. Спеціальні умови звільнення від кримінальної відповідальності за шпигунство. Інші злочини проти основ національної безпеки України.

Основна література: [1, 2, 3, 5]

Додаткова література: [4, 5, 6, 9, 11, 16]

Тема № 3: Кримінальні правопорушення проти життя і здоров'я особи.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти життя та здоров'я особи. Поняття вбивства. Безпосередній об'єкт вбивства. Момент початку та припинення життя. Момент настання смерті. Види умисного вбивства. Диференціація відповідальності за вбивство за чинним кримінальним законодавством України. Основний склад умисного вбивства. Ознаки вбивства. Види умисного вбивства з пом'якшуючими ознаками. Вбивство з необережності.

Кримінальні правопорушення проти здоров'я особи. Кримінальні правопорушення, що ставлять в небезпеку життя або здоров'я особи.

Основна література: [2, 3, 6, 8]

Додаткова література: [1, 4, 11, 12, 22, 26, 33]

Тема № 4: Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти волі, честі та гідності особи. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи, що пов'язані із незаконним позбавленням волі. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи, що не пов'язані із незаконним позбавленням волі.

Основна література: [1, 5, 6, 8]

Додаткова література: [4, 6, 7, 11, 12, 14]

Тема № 5: Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканності особи.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканності особи. Насильницькі кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканності особи. Ненасильницькі кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканності особи.

Основна література: [1, 2, 3, 5, 6, 7]

Додаткова література: [4, 6, 11, 12, 15]

Тема № 6: Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти виборчих, трудових та інших особистих прав людини і громадянина.

Основна література: [1, 2, 3, 4, 6, 7]

Додаткова література: [2, 4, 6, 11, 12, 15, 18]

Тема № 7: Кримінальні правопорушення проти власності.

Загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти власності. Корисливі кримінальні правопорушення, пов'язані з оберненням чужого майна на користь винного чи інших осіб. Крадіжка. Грабіж. Розбій. Викрадення електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання. Вимагання. Шахрайство. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем. Корисливі кримінальні правопорушення, не пов'язані з оберненням чужого майна на користь винного чи інших осіб. Заподіяння майнової шкоди шляхом обману або зловживання довірою. Незаконне привласнення особою знайденого або чужого майна, що випадково опинилося у неї. Придбання, отримання, зберігання чи збут майна, одержаного кримінально протиправним шляхом. Некорисливі посягання на власність. Кримінальні правопорушення, пов'язані з самовільним зайняттям земельної ділянки та самовільним будівництвом.

Основна література: [1, 2, 3, 7, 8]

Додаткова література: [4, 8, 9, 11, 15, 19]

Тема № 8: Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності. Кримінальні правопорушення проти довкілля.

Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень у сфері господарської діяльності. Кримінальні правопорушення у сфері кредитнофінансової, банківської та бюджетної систем України. Виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів чи білетів державної лотереї. Незаконні дії з документами на переказ, платіжними картками та іншими засобами доступу до банківських рахунків, обладнанням для їх виготовлення. Контрабанда. Кримінальні правопорушення у сфері підприємництва, конкурентних відносин та іншої діяльності суб'єктів господарювання. Кримінальні правопорушення у сфері банкрутства.

Кримінальні правопорушення проти довкілля. Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти довкілля. Кримінальні правопорушення проти екологічної безпеки. Порушення правил екологічної безпеки. Невжиття заходів щодо ліквідації наслідків екологічного забруднення. Кримінальні правопорушення у сфері землеволодіння, охорони надр і атмосферного повітря. Кримінальні правопорушення у сфері водних ресурсів. Кримінальні правопорушення у сфері охорони рослинного світу. Кримінальні правопорушення у сфері охорони тваринного світу.

Основна література: [1, 2, 4, 5, 7]

Додаткова література: [1, 4, 6, 7, 11, 16]

Тема № 9: Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки.

Поняття, загальна характеристика та види кримінальних правопорушень проти громадської безпеки. Кримінальні правопорушення, пов'язані зі створенням та діяльністю злочинних об'єднань. Створення злочинної організації. Умови звільнення від кримінальної відповідальності за цей злочин. Сприяння учасникам

злочинних організацій та укриття їх кримінально протиправної діяльності. Бандитизм. Поняття банди, її ознаки. Відмежування бандитизму від суміжних кримінальних правопорушень. Терористичний акт. Втягнення у вчинення терористичного акту. Фінансування тероризму. Завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності. Створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань. Поняття незаконних воєнізованих або збройних формувань. Кримінальні правопорушення, пов'язані із незаконним поводженням зі зброєю, бойовими припасами, вибуховими речовинами та радіоактивними матеріалами. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами. Недбале зберігання вогнепальної зброї або бойових припасів. Кримінальні правопорушення, пов'язані з порушення правил, що забезпечують громадську безпеку.

Основна література: [1, 2, 3, 4, 6, 7]

Додаткова література: [4, 9, 11, 14, 19]

Тема № 10: Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності.

Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Кримінальні правопорушення, що посягають на безпеку руху та експлуатації залізничного, водного та повітряного транспорту.

Кримінальні правопорушення, що посягають на безпеку руху та експлуатації автотранспорту і міського електротранспорту. Порушення правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспорту особами, які керують транспортними засобами. Поняття транспортного засобу. Випуск в експлуатацію технічно несправних транспортних засобів або інше порушення їх експлуатації. Незаконне заволодіння транспортним засобом. Поняття незаконного заволодіння транспортним засобом. Відмежування від кримінальних правопорушень проти власності. Умови звільнення від кримінальної відповідальності за ці кримінальні правопорушення. Знищення, підробка або заміна номерів вузлів та агрегатів транспортного засобу. Інші кримінальні правопорушення, що посягають на безпечну роботу транспорту.

Загальна характеристика кримінальних правопорушень проти громадського порядку та моральності. Групове порушення громадського порядку. Масові заворушення. Заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку. Хуліганство. Наруга над могилою, іншим місцем поховання або над тілом померлого. Знищення, руйнування або пошкодження пам'яток – об'єктів культурної спадщини, та самовільне проведення пошукових робіт на археологічній пам'ятці. Знищення, пошкодження або приховування документів чи унікальних документів Національного архівного фонду. Жорстоке поводження з тваринами. Ввезення, виготовлення або розповсюдження творів, що пропагують культ насильства і жорстокості, расову, національну чи релігійну нетерпимість та дискримінацію. Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів. Створення або утримання місць розпусти і звідництва. Сутенерство або втягнення

особи в заняття проституцією. Втягнення неповнолітніх у кримінально протиправну діяльність.

Основна література: [1, 2, 3, 4, 6, 7, 8]

Додаткова література: [1, 4, 6, 11, 16]

Тема № 11: Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення.

Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших злочинів проти здоров'я населення. Кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним обігом наркотичних засобів та інших предметів, небезпечних для здоров'я населення. Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів. Поняття контрабанди.

Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.

Умови звільнення від кримінальної відповідальності за це кримінальне правопорушення. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення чи пересилання наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів без мети збуту. Посів або вирощування снотворного маку чи конопель.

Кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним заволодінням наркотичними засобами, а також обладнанням для їх виготовлення.

Кримінальні правопорушення, пов'язані з незаконним вживанням наркотичних і одурманюючих засобів, а також допінгу.

Незаконне публічне вживання наркотичних засобів. Організація або утримання місць для незаконного вживання, виробництва чи виготовлення наркотичних засобів, психотропних речовин або їх аналогів.

Основна література: [1, 2, 3, 4, 6, 7, 8]

Додаткова література: [1, 4, 6, 11, 18]

Тема № 12: Кримінальні правопорушення в сфері службової діяльності. Кримінальні правопорушення проти правосуддя. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення).

Положення Конституції України про підстави, межі та способи діяльності службових осіб. Значення кримінального права в боротьбі з корупцією. Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень в сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної із наданням публічних послуг. Поняття службової особи. Поняття зловживання владою або службовим становищем. Перевищення влади або службових повноважень.

Службове підроблення. Поняття службового підроблення. Відмежування службового підроблення від інших кримінальних правопорушень, пов'язаних із підробкою документів.

Службова недбалість. Поняття службової недбалості.

Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою. Підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми. Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі. Провокація підкупу.

Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти правосуддя. Кримінальні правопорушення, які посягають на конституційні принципи діяльності органів дізнання, досудового слідства, прокуратури й суду. Завідомо незаконні затримання, привід, арешт або тримання під вартою.

Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби. Військовослужбовець як спеціальний суб'єкт кримінального правопорушення. Відповідальність за співучасть у цих кримінальних правопорушеннях осіб, які не є спеціальними суб'єктами.

Основна література: [1, 2, 3, 4, 6, 7]

Додаткова література: [1, 4, 5, 6, 9, 11, 12, 14, 17, 19]

Тема № 13: Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Джерела та загальна характеристика кримінального права іноземних держав.

Поняття, загальна характеристика і види кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку.

Пропаганда війни. Виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України, глорифікація її учасників. Планування, підготовка, розв'язування та ведення агресивної війни. Порушення законів та звичаїв війни. Застосування зброї масового знищення, її розроблення, виробництво, придбання, зберігання, збут, транспортування. Екоцид. Геноцид. Піратство. Найманство та поняття найманця.

Загальна характеристика джерел кримінального права іноземних держав. Кримінальні кодекси та інші джерела кримінального права держав, правові системи яких входять до континентальної сім'ї права. Судовий прецедент як джерело кримінального права. Особливості джерел кримінального права США, окремих країн Азії та Африки.

Поняття злочину (кримінального правопорушення) за законами про кримінальну відповідальність Англії, США, окремих країн Азії та Африки. Поняття злочину, форми вини за КК Німеччини. Поняття злочину, форми вини за КК Франції. Класифікація злочинів у Німеччині. Класифікація злочинів у КК Франції. Аналіз законодавства Англії з питання поняття та мети покарання. Поняття та мета покарання за КК Німеччини. Кримінальне покарання в США.

Злочини та правопорушення за кримінальним правом Франції. Система покарань у КК Німеччини. Обставини, які враховуються при призначенні покарання у Німеччині. Призупинення покарання у Іспанії. Інститут відстрочки виконання покарання у Франції.

Основна література: [1, 2, 3, 4, 6, 7]

Додаткова література: [1, 4, 5, 6, 9, 11, 12, 14, 17, 19]

Тематичний план навчальної дисципліни – IV-V-й семестри:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО (ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА) IV-й семестр.												
<i>Змістовий модуль 1. Загальні положення у кримінальному праві</i>												
Тема 1. Поняття, предмет, метод та система кримінального права.	5	1	1			3	5	1				4
Тема 2. Закон про кримінальну відповідальність. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі, просторі та по колу осіб.	5	1	1			3	5	1				4
Тема 3. Кримінальна відповідальність та її підстава.	5	1	1			3	5		1			4
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	<i>15</i>	<i>3</i>	<i>3</i>			<i>9</i>	<i>15</i>	<i>2</i>	<i>1</i>			<i>12</i>
<i>Змістовий модуль 2. Склад кримінального правопорушення: елементи і ознаки. Обставини, що виключають злочинність діяння.</i>												
Тема 4. Поняття кримінального правопорушення, класифікація кримінальних правопорушень.	3	1	1			1	4		1			3
Тема 5. Склад кримінального правопорушення і кваліфікація кримінальних правопорушень.	4	1	1			2	4	1				3
Тема 6. Об'єкт кримінального правопорушення. Об'єктивна сторона складу кримінального правопорушення.	4	1	1			2	4	1				3
Тема 7. Суб'єкт кримінального правопорушення. Суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення.	4	1	1			2	3					3
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	<i>15</i>	<i>4</i>	<i>4</i>			<i>7</i>	<i>15</i>	<i>2</i>	<i>1</i>			<i>12</i>
<i>Змістовий модуль 3. Співучасть у кримінальному правопорушенні. Повторність, сукупність та рецидив злочинів. Обставини, що виключають злочинність діяння та звільнення від кримінальної відповідальності.</i>												
Тема 8. Стадії вчинення умисного кримінального правопорушення.	3	1	1			1	3		1			2
Тема 9. Співучасть у кримінальному правопорушенні.	3	1	1			1	3	1				2
Тема 10. Множинність кримінальних правопорушень.	3	1				2	3					3
Тема 11. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння.	3	1	1			1	3		1			2
Тема 12. Звільнення від кримінальної відповідальності.	3	1	1			1	3					3
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	<i>15</i>	<i>5</i>	<i>4</i>			<i>6</i>	<i>15</i>	<i>1</i>	<i>2</i>			<i>12</i>
<i>Змістовий модуль 4. Покарання та інші заходи кримінально-правового впливу у кримінальному праві. Судимість.</i>												
Тема 13. Покарання та його види. Призначення покарання.	3	1	1			1	4	1				3
Тема 14. Звільнення від покарання та його відбування.	4		1			3	3		1			2
Тема 15. Судимість. Заходи кримінально-правового характеру.	4	1	1			2	4					4
Тема 16. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.	4	1	1			2	4		1			3
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>	<i>15</i>	<i>3</i>	<i>4</i>			<i>8</i>	<i>15</i>	<i>1</i>	<i>2</i>			<i>12</i>
Усього годин за модулем 1	60	15	15			30	60	6	6			48

Модуль 2. КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО (ОСОБЛИВА ЧАСТИНА) V-й семестр.											
Змістовий модуль 1. Загальні засади Особливої частини кримінального права. Кримінальні правопорушення проти держави та особи.											
Тема 1. Поняття, значення та система Особливої частини кримінального права України. Основи кримінальноправової кваліфікації.	10	2	2			6	10	1	1		8
Тема 2. Злочини проти основ національної безпеки України.	10	4	2			4	10	1	1		8
Тема 3. Кримінальні правопорушення проти життя і здоров'я особи.	10	2	2			6	10	1	1		8
Тема 4. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи.	10	2	2			6	10	1	1		8
Тема 5. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканності особи.	10	2	4			4	10	1	1		8
Тема 6. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.	10	2	2			6	10	1	1		8
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	60	14	14			32	60	6	6		48
Змістовий модуль 2. Кримінальні правопорушення проти певних груп суспільних відносин.											
Тема 7. Кримінальні правопорушення проти власності.	8	2	2			4	9	1	1		7
Тема 8. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності. Кримінальні правопорушення проти довкілля.	8	2	2			4	8	1			7
Тема 9. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки.	8	2	2			4	8		1		7
Тема 10. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності.	8	2	2			4	8	1	1		6
Тема 11. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення.	8	2	2			4	9	1	1		7
Тема 12. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності. Кримінальні правопорушення проти правосуддя. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення)	10	2	4			4	9	1	1		7
Тема 13. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Джерела та загальна характеристика кримінального права іноземних держав.	10	4	2			4	9	1	1		7
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	60	16	16			28	60	6	6		48
Усього годин за модулем 2	120	30	30			60	120	12	12		96
Усього годин за 1 та 2 модулями	180	45	45			90	180	18	18		144
Модуль 3											
ІНДЗ	90					90	90				90
УСЬОГО ГОДИН	270	45	45			180	270	18	18		234

Теми практичних занять:

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
2-й курс, IV семестр			
1.	Тема 1. Поняття, предмет, метод та система кримінального права.	1	
2.	Тема 2. Закон про кримінальну відповідальність. Чинність закону про кримінальну відповідальність у часі, просторі та по колу осіб.	1	
3.	Тема 3. Кримінальна відповідальність та її підстава.	1	1
4.	Тема 4. Поняття кримінального правопорушення, класифікація кримінальних правопорушень.	1	1
5.	Тема 5. Склад кримінального правопорушення і кваліфікація кримінальних правопорушень.	1	
6.	Тема 6. Об'єкт кримінального правопорушення. Об'єктивна сторона складу кримінального правопорушення.	1	
7.	Тема 7. Суб'єкт кримінального правопорушення. Суб'єктивна сторона складу кримінального правопорушення.	1	
8.	Тема 8. Стадії вчинення умисного кримінального правопорушення.	1	1
9.	Тема 9. Співучасть у кримінальному правопорушенні.	1	
10.	Тема 10. Множинність кримінальних правопорушень.		
11.	Тема 11. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння.	1	1
12.	Тема 12. Звільнення від кримінальної відповідальності.	1	
13.	Тема 13. Покарання та його види. Призначення покарання.	1	
14.	Тема 14. Звільнення від покарання та його відбування.	1	1
15.	Тема 15. Судимість. Заходи кримінально-правового характеру.	1	
16.	Тема 16. Особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.	1	1
3-й курс, V семестр			
17.	Тема 1. Поняття, значення та система Особливої частини кримінального права України. Основи кримінальноправової кваліфікації.	2	1
18.	Тема 2. Злочини проти основ національної безпеки України.	2	1
19.	Тема 3. Кримінальні правопорушення проти життя і здоров'я особи.	2	1
20.	Тема 4. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи.	2	1
21.	Тема 5. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканності особи.	4	1
22.	Тема 6. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.	2	1
23.	Тема 7. Кримінальні правопорушення проти власності.	2	1
24.	Тема 8. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності. Кримінальні правопорушення проти довкілля.	2	
25.	Тема 9. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки.	2	1
26.	Тема 10. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту.	2	1
27.	Тема 11. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності.	2	1
28.	Тема 12. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення.	4	1
29.	Тема 13. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності, проти правосуддя. Воєнні та військові кримінальні правопорушення.	2	1
	Разом	45	18

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до практичних занять – **1 година на 1 заняття**;
- підготовка і написання рефератів – **15 годин на 1 роботу**;
- підготовка до написання МКР – **2 години на 1 роботу**;
- підготовка до іспиту – **3 год. на іспит**.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до практичних занять	23	9
2	Підготовка і написання реферату	15	15
3	Підготовка до МКР.	8	–
4	Виконання контрольної роботи	–	4
5	Виконання курсової роботи	90	90
6	Підготовка до екзамену	6	20
	Разом	142	138

6. Методичні рекомендації виконання завдань для індивідуальної роботи студентів. Підготовка наукового реферату.

Основні вимоги.

Реферат є самостійним дослідженням студента з конкретного питання, в якому міститься загальний науковий огляд питання, опис особливостей і проблеми його регулювання та самостійні висновки студента щодо нього.

Оформлення реферату.

Структурно реферат складається з титульної сторінки, плану, основної частини, висновків та списку використаних джерел. Такі частини реферату, як зміст, вступ, висновки та список використаних джерел не мають порядкового номера проте сторінки, на яких вони розміщені, нумеруються звичайним чином (не нумерується лише титульна сторінка).

У *плані* вказуються вступ, пункти, висновок, список використаних джерел. Розділи плану повинні бути логічно побудовані, відображати зміст теми реферату. Назви пунктів та підпунктів повинні бути лаконічними, зрозумілими та грамотно сформульованими.

У *вступі* має бути визначено сутність і стан розробки питання. Далі розкривається актуальність обраної теми. Обсяг вступу становить 2-3 сторінки.

Основна частина реферату складається з пунктів, які в свою чергу можуть поділятися на підпункти. Кожен пункт починається з нової сторінки, зверху зазначається номер та назва пункту. Як правило, реферат складається з трьох пунктів. Перший пункт присвячений найбільш загальним питанням, другий пункт докладно аналізує суть питання, третій – визначає шляхи його вдосконалення та інші проблеми, що пов'язані з предметом реферату.

Кожна частина реферату повинна бути логічно закінченою, аргументованою, її слід завершувати стислим викладом результатів дослідження.

Пункти можуть розбиватися на підпункти, найпростішою рубрикою яких є абзац. Абзаци одного підпункту або пункту за змістом послідовно пов'язують один з одним. Кількість самостійних речень в абзаці може бути різною і змінюватись в залежності від складності думки, що передається.

У кожному абзаці необхідно дотримуватися систематичності та послідовності викладення фактів, внутрішньої логіки їх висвітлення, яка значною мірою визначається характером тексту.

Позитивними якостями реферату є точність, ясність та стислість. У рефераті слід уникати непотрібних повторів, надмірної деталізації. Кожне слово і вираз повинні слугувати меті, яка полягає в тому, щоб якомога не тільки точніше, але й стисліше викласти сутність питання. Тому слова і словосполучення, котрі не несуть жодного смислового навантаження, повинні бути повністю вилучені з тексту реферату.

Робота має містити проблемні питання, шляхи їх вирішення, перспективи вдосконалення правового регулювання.

У *висновках* викладаються найважливіші результати, які отримав автор при дослідженні проблеми. Обсяг висновків – до двох сторінок.

В *списку використаних джерел* зазначаються тільки використані в роботі джерела. Реферат має виконуватися студентом самостійно з використанням необхідної кількості джерел (але не менше п'яти). Джерела можна розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті; в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків; у хронологічному порядку. При оформленні списку літератури необхідно вказувати автора, назву джерела, місце видання, видавництво, рік видання, загальну кількість сторінок (для статей – сторінки, на якій починається і закінчується дана стаття).

При оформленні нормативно-правового акту в список літератури зазначається його назва, дата видання, номер, зазначається точне джерело, в якому цей акт опубліковано (див. приклади). Назва джерела подається мовою оригіналу.

Список використаних джерел не може містити таких, на які відсутні посилання в тексті; і навпаки, якщо є посилання в тексті на джерело, воно має бути відображене в списку.

Обов'язковим є посилання на джерела у тексті реферату. Такі посилання можуть здійснюватися в різних формах: через квадратні дужки (в них зазначається номер джерела у списку використаної літератури та сторінка, наприклад [2, с.56]), через зноски в кінці сторінки, (така зноска друкується розміром шрифту 10).

Дещо відмінним є посилання на нормативно правові акти: при першому згадуванні про такий акт робиться зноска, у всіх наступних випадках зноски робити не можна; проте в цьому разі потрібно вказувати статтю (пункт) даного акту.

Виявлення факту плагіату (так само, як і вказівка на неіснуюче джерело) виключає можливість отримання позитивної оцінки.

При написанні реферату дозволяється використовувати загальноприйняті скорочення слів та літерні аббревіатури. Крім загальноприйнятих літерних аббревіатур використовуються запроваджені авторами літерні аббревіатури, які скорочено позначають якісь поняття з відповідної галузі знань. При першому згадуванні ці аббревіатури вказуються у круглих дужках після повного найменування.

Робота має бути виконана особисто студентом. Якщо студент при захисті реферату не спроможний довести основні положення реферату, не орієнтується в його змісті тощо, то реферат не може бути оцінено позитивно.

У рефераті не допускаються будь-які перекручування (особливо що стосується назви реферату), неточності, нелогічності, повтори, суперечності тощо; не повинно бути будь-яких помилок, в тому числі граматичних (наявність більше трьох граматичних помилок є підставою для зниження балів).

Максимально оцінені можуть бути роботи, в яких дотримані всі наведені вимоги, робота є логічно побудованою і достатньо добре опрацьованою, повно та всебічно розкриває тему.

Реферат має бути написаний машинописним текстом Times New Roman, розмір шрифту 14, проміжковий інтервал – 1,5. Орієнтовний обсяг реферату – 10 сторінок. Поля: ліве, верхнє, нижнє – не менше 20 мм, праве – не менше 10 мм. Дозволяється написання рефератів також “від руки”, але при цьому почерк повинен бути чітким і розбірливим.

Нумерація сторінок подається арабськими цифрами у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Студент повинен обов’язково захистити реферат – відповісти на поставлені питання (захист проводиться в години індивідуально-консультативної роботи викладача). За результатами опитування викладач може збільшити бали (якщо студент відповідями показав високий рівень володіння матеріалом), або зменшити їх (якщо студент не повно, або взагалі не відповідає на питання, робить помилки, не орієнтується по тексту тощо).

7. Індивідуальне навчально-дослідне завдання (курсова робота).

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (курсова робота) виконується у V семестрі (другому семестрі вивчення дисципліни).

Індивідуальне завдання видається протягом першого місяця V семестру.

Курсова робота є одним з різновидів науково-практичної роботи студентів (разом з виконанням рефератів, підготовкою та виступом з доповідями на студентських конференціях, тощо).

Успішне виконання курсової роботи є показником:

- засвоєння студентом вивченого матеріалу з навчальної дисципліни «Кримінальне право України»;
- вміння працювати з літературними джерелами (монографічною, навчальною, загальною і спеціальною, літературою), нормативно-правовими актами, міжнародними договорами, матеріалами судової практики,
- здатності студента до самостійного аналізу проблемних питань кримінального права,
- вміння письмово викладати результати своєї праці.

Тематика курсових робіт.

1. Основи кваліфікації кримінальних правопорушень.
2. Кримінальні правопорушення (злочини) проти основ національної безпеки.
3. Державна зрада.

4. Диверсія та шпигунство.
5. Колабораційна діяльність.
6. Середньої тяжкості тілесне ушкодження.
7. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи.
8. Умисне вбивство.
9. Привілейовані склади умисних вбивств.
10. Вбивство через необережність.
11. Тяжке тілесне ушкодження.
12. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканності особи.
13. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина.
14. Кримінальні правопорушення проти довкілля.
15. Розбій.
16. Вимагання.
17. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва.
18. Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів.
19. Крадіжка.
20. Шахрайство.
21. Хуліганство.
22. Незаконне виробництво, виготовлення, придбання, зберігання, перевезення, пересилання чи збут наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів.
23. Перевищення влади або службових повноважень працівником правоохоронного органу.
24. Зловживання владою або службовим становищем.
25. Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою.
26. Кримінальні правопорушення у сфері професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг.
27. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку.
28. Торгівля людьми.
29. Кримінальні правопорушення проти трудових прав.
30. Привласнення, розтрата майна або заволодіння ним шляхом зловживання службовим становищем.
31. Бандитизм.
32. Тероризм.
33. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту.
34. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові злочини).
35. Кримінальні правопорушення проти правосуддя.
36. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку: групове

порушення громадського порядку, масові заворушення та заклики до дій, що загрожують громадському порядку.

37. Ввезення, виготовлення, збут і розповсюдження порнографічних предметів.

38. Сутенерство або втягнення особи в заняття проституцією.

39. Незаконне поводження зі зброєю, бойовими припасами або вибуховими речовинами.

40. Ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів).

** Наведений перелік тематики курсових робіт не є вичерпним. За погодженням з науковим керівником студент може запропонувати власну тему курсової роботи.*

Методика виконання курсової роботи не охоплюється змістом програми навчальної дисципліни і розкрита в окремих методичних вказівках.

Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Під час викладання дисципліни «Кримінальне право України» використовуються наступні методи навчання:

- для всіх видів занять:
 - робота з літературою – опрацювання різних видів джерел, спрямоване на формування нових знань, їх закріплення, вироблення вмінь і навичок та реалізацію контрольної-корекційної функції в умовах формальної, неформальної та інформальної освіти;
 - пояснення - словесне розкриття причинно-наслідкових зв'язків і закономірностей у розвитку природи, людського суспільства і людського мислення;
 - дискусія - обмін поглядами щодо конкретної проблеми з метою набуття нових знань, зміцнення власної думки, формування вміння її обстоювати;
 - диспут - цілеспрямоване зіставлення різних поглядів на наукову чи суспільну проблематику з метою формування у здобувачів оцінних суджень, зміцнення світоглядних позицій;
 - демонстрування - наочно-чуттєве ознайомлення здобувачів з явищами, процесами, об'єктами в їх природному вигляді;
- для лекційних занять:
 - лекція – усний виклад навчального матеріалу, який характеризується великим обсягом, складністю логічних побудов, сконцентрованою розумових образів, доведень і узагальнень;
 - бесіда – питально-відповідний метод, завдання якого спонукати здобувачів до актуалізації відомих і засвоєння нових знань шляхом самостійних роздумів, висновків і узагальнень; різновиди бесіди: репродуктивні (спрямовані на відтворення раніше засвоєного матеріалу), катехізичні (передбачають точне відтворення формулювань, запам'ятовування відповідей), евристичні (підводять здобувачів до самостійних висновків);
 - ілюстрування – показ та сприйняття предметів, процесів і явищ у їх символічному зображенні за допомогою плакатів, карт, портретів, фотографій, схем, репродукцій, звукозаписів тощо;

- відеометод – використання відеоматеріалів для активізації наочно-чуттєвого сприймання; забезпечує більш легке і міцне засвоєння знань в їх образно-понятійній цілісності та емоційній забарвленості;

- для практичних, лабораторних та семінарських занять:

- практична робота - метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків;

- дидактична гра - спеціально створена ситуація (модель реальності) для формування певних практичних навичок та умінь;

- методи контролю і самоконтролю:

- фронтальне опитування;

- контрольні роботи, термінологічні диктанти;

- контрольні тестові роботи програмованого типу (перелік запитань і можливі варіанти відповідей).

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Кримінальне право України» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне (усне) опитування, метою якого є поглиблене відпрацювання та закріплення студентами основних теоретичних знань;

- написання МКР;

- підсумкова атестація;

- написання та захист реферату (в IV семестрі);

- екзамени у IV та V семестрах;

- виконання завдань, винесених на самостійне вивчення.

8. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

В процесі викладання навчальної дисципліни «Кримінальне право України» поточний контроль проводиться на практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання модульних контрольних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Підсумковий контроль проводиться шляхом складання студентами в IV-му та V-му семестрах екзаменів з дисципліни «Кримінальне право України». При цьому, студент який отримав 60 балів під час поточного контролю, за його бажанням може бути звільнений від екзамену і отримати набрану кількість балів як підсумкову оцінку.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заліку, де студент може набрати до 40 балів. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. Так, під час поточного контролю студент може набрати до 60 балів шляхом отримання проміжних оцінок. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру

(відповіді на практичних заняттях, написання та захист рефератів, виконання МКР).
Питома вага екзамену в загальній системі оцінок – **40 балів**.

Право складати екзамен надається студенту, якій з урахуванням максимальних балів поточного контролю набирає не менше **60 балів**. Якщо студент набрав меншу кількість балів, то добрати необхідну кількість балів студент може за рахунок виконання індивідуальних завдань та поточного тестування або відпрацювання пропущених занять з відповідних тем курсу.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки екзамену.

Критерії оцінювання результатів навчання на практичних заняттях

Відповіді на семінарах (бали)	Критерії оцінювання
1	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки.
0,75	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
0,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
0,25	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
0,1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
0	Студент не дає відповіді.

Критерії оцінювання написання та захисту рефератів

Критерії оцінювання	Бали
Оформлення реферату (титульний лист, план, література та ін.).	1
Структурованість роботи (наявність чіткого, послідовного, логічного плану структури).	1
Чітке визначення актуальності теми , що висвітлюються у рефераті.	1
Змістовність основного тексту (широта і повнота висвітлення теми реферату в пунктах плану: питання, яке в ньому розглядається, викладене послідовно, логічно; текст повинен бути інформативним, об'єктивно передавати інформацію, відрізнятися повнотою викладу, а також коректно оцінювати матеріал, що міститься в першоджерелі).	5 Виконання від 90 % - 100% вимог – 5 балів Виконання 70% - 89% вимог - 4 бали Виконання 55% - 69% вимог - 3 бали Виконання 30% - 54% вимог - 2 бали Виконання менше 30% вимог - 1 бал
Бібліографія роботи (список використаної наукової літератури повинен містити мінімум 6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії).	1
Наявність емпіричної частини (висновки гуртуються на результатах проведеного дослідження, викладені з чітким формулюванням авторської позиції)	2 Виконання від 50 % - 100% вимог – 2 бали Виконання менше 50% вимог - 1 бал

Захист реферату (вміння стисло, логічно і повно доповісти про результати дослідження).	4 Виконання від 80 % - 100% вимог – 4 бали Виконання 65% - 79% вимог - 3 балів Виконання 50% - 64% вимог - 2 балів Виконання 30% - 49% вимог - 1 бал
Усього	15

Критерії оцінювання виконання модульних контрольних робіт (далі – МКР)

В процесі викладання навчальної дисципліни «Кримінальне право України» передбачено проведення по 2 контрольних заходи у кожному семестрі (у IV та V), на яких студенти пишуть 4 МКР, де кожна оцінюється до 15 балів.

В свою чергу, кожна МКР складатися із: тестових завдань, теоретичних понять та теоретичних запитань та/або задачі.

Кожне тестове завдання складається з 5 тестів. Кожний варіант завдання має тільки одну правильну відповідь. За правильну відповідь нараховується 1 бал. За невірну відповідь бали не нараховуються.

За правильне визначення поняття нараховується 2 бала. В МКР дається 2 визначення і одне теоретичне питання та/або задачу.

За відповідь на теоретичне питання або розв'язання задачі студент може отримати до 6 балів.

Відповідь на теоретичне питання або розв'язання задачі (бали)	Критерії оцінювання
6	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
5	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна, однак допущені несуттєві помилки та неточності.
4	Відповідь частково правильна, містить декілька неточностей і недостатньо обґрунтована.
3	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
2	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок.
до 1	Відповідь взагалі не вірна та не обґрунтована.
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

Розрахунок балів за написання МКР

Вид завдання	Максимальна кількість балів
Тести	5x1 бал = 5 балів
Визначення поняття	2x2 бали = 4 бала
Теоретичне питання або розв'язання задачі	1x6 балів = 6 балів
Всього	15

Розподіл балів, які отримують студенти під час МКР (IV семестр):

Змістовий модуль № 1, Змістовий модуль № 2							Змістовий модуль № 3, Змістовий модуль № 4									Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	30
15							15									

T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9, T10, T11, T12, T13, T14, T15, T16 – відповідні теми змістовних модулів.

Розподіл балів, які отримують студенти під час МКР (V семестр):

Змістовий модуль № 1						Змістовий модуль № 2							Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	30
15						15							

T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9, T10, T11, T12, T13 – відповідні теми змістовних модулів.

Критерії оцінювання виконання контрольної роботи

Виконання студентами заочної форми навчання контрольної роботи (далі – КР) оцінюється до 41 бал у IV семестрі та 56 балів – у V семестрі; вони необхідні для допуску до екзамену.

Контрольна робота складається із чотирьох типів індивідуальних завдань:

1. Складання термінологічного словнику з дисципліни «Кримінальне право України» (у V семестрі). Словник повинен містити мінімум 6 основних понять. За правильне визначення поняття нараховується 1 бал, за неправильне – бали не нараховуються. Так, за написання 6-ти правильних понять можна отримати 6 балів.

2. Відповідь на теоретичні питання (два питання у IV семестрі та три питання у V семестрі). Теоретичне питання виконується письмово, в обсязі, необхідному для надання обґрунтованої відповіді з посиланням на статті нормативно-правових актів, які використовувалися. За кожну правильну відповідь на теоретичне питання нараховується до 9 балів.

Відповідь на теоретичне питання (бали)	Критерії оцінювання
9	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
8	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна, однак допущені несуттєві помилки та неточності.
6-7	Відповідь частково правильна, містить декілька неточностей і недостатньо обґрунтована.
4-5	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
2-3	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок.
до 1	Відповідь взагалі не вірна та не обґрунтована.
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

Так, кожну правильну відповідь на теоретичне питання, в цілому, можна отримати 27 балів.

3. Рішення задачі. Рішення задачі виконується письмово, в обсязі, необхідному для надання обґрунтованої відповіді з посиланням на відповідні статті нормативно-правових актів, які використовувалися. За правильне рішення задачі нараховується до 9 балів.

Рішення задачі (бали)	Критерії оцінювання
9	Рішення правильне, повне, логічне, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
8	Рішення в цілому правильне, достатньо повне, логічне, однак допущені несуттєві помилки та неточності.

6-7	Рішення частково правильне, містить неточності і недостатньо обґрунтоване.
4-5	Рішення має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
2-3	Рішення містить значну кількість суттєвих помилок.
до 1	Рішення взагалі не вірне та не обґрунтоване.
0	Студент взагалі не розуміє задачу.

4. Написання та захист реферату (реферат виконується у IV семестрі і здається разом з КР). За написання і захист реферату нараховується до 15 балів. Критерії написання та захисту рефератів наведені вище.

Критерії оцінювання результатів за виконання інших завдань

Вид завдання	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Участь (відповіді) на практичних заняттях	15х1 бал = 15 балів(у IV семестрі) 30х1 бал = 30 балів(у IV семестрі)	4х1 бал = 4 бали
Написання і захист реферату (у IV семестрі)	1х15 балів = 15 балів	1х15 балів = 15 балів (у IV семестрі)
Виконання контрольної роботи (для студентів заочної форми навчання)	—	1 х41=41 бал (у IV семестрі) 1х56 балів = 56 балів (у V семестрі)
Поточний модульний контроль (виконання МКР)	2х15 балів = 30 балів	—
Всього	60	60

Критерії оцінювання курсової роботи

Параметри оцінювання	Кіл-ть балів	Критерії оцінювання за бальною шкалою
Пояснювальна записка	40	Зміст роботи відповідає обраній темі; наявність чітко сформульованої проблеми; адекватність формулювання об'єкта, предмета, мети та задач дослідження; визначення ступеню розробленості проблеми дослідження; наявність посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи стандарту; адекватність обраних методів предмету дослідження, грамотне використання методів (процедура, обробка, інтерпретація результатів); використання методів математичної статистики у випадку необхідності для розкриття теми; відповідність висновків меті та завданням дослідження. Робота виконувалась систематично та вчасно подана на перевірку науковому керівнику у відповідності із планом виконання курсової роботи.
	35	Зміст роботи відповідає обраній темі; наявність чітко сформульованої проблеми; адекватність формулювання об'єкта, предмета, мети та задач дослідження; визначення ступеню розробленості проблеми дослідження; наявність посилань на використану літературу та відповідність оформлення роботи стандарту; адекватність обраних методів предмету дослідження,

		грамотне використання методів (процедура, обробка, інтерпретація результатів); використання методів математичної статистики у випадку необхідності для розкриття теми; відповідність висновків меті та завданням дослідження. Робота виконувалась не систематично та подана на перевірку науковому керівнику з порушенням плану виконання курсової роботи.
	30	Зміст роботи відповідає обраній темі; але має поверхневий аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Робота виконувалась не систематично та подана на перевірку науковому керівнику з порушенням плану виконання курсової роботи.
	20	Робота, оформлена за вимогами, які пред'являються до курсових робіт, але має недостатньо критичний аналіз, матеріал викладено непослідовно та необґрунтовано. Основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки, пропозиції і рекомендації.
	15	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень і лише за допомогою викладача може виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
	5	Робота не носить дослідницького характеру, не має аналізу і не відповідає вимогам, які пред'являються до курсових робіт. У роботі немає висновків або вони носять декларативний характер.
Ілюстративна частина	20	презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, матеріали ілюстрації підготовлені відповідно до вимог що висуваються.
	15	презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, на які не завжди дано посилання у доповіді або ілюстративні матеріали оформлені з незначними зауваженнями;
	10	ілюстративні матеріали низької якості, в організації презентації спостерігається невпевненість
	5	ілюстративні матеріали низької якості, в доповіді немає посилань на ілюстративні матеріали.
Захист роботи	40	довідь логічно побудована, студент чітко та стисло викладає основні результати дослідження, показує глибокі знання з питань теми, оперує даними дослідження, вносить пропозиції по темі дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання.
	35	студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження, дає правильні відповіді на всі запитання, але не завжди упевнений в аргументації, чи не завжди коректно її формулює.
	30	студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження, належно обґрунтовує положення роботи, але допускає неточності у відповідях на запитання.
	25	студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження але допускає суттєві неточності у відповідях на запитання, не завжди належно обґрунтовує положення роботи.

	20	студент невіпорядковано викладає основні результати дослідження, намагається дати відповідь на поставлені запитання і робить спроби аргументувати положення роботи.
	15	студент невіпорядковано викладає основні результати дослідження робить спроби аргументувати положення роботи, надає неповні, поверхові, необґрунтовані відповіді на поставлені питання.
	10	студент демонструє задовільні знання з теми дослідження, але не може впевнено й чітко відповісти на додаткові запитання членів комісії, та належно обґрунтувати положення роботи.
	5	студент невіпорядковано викладає основні результати дослідження, не спроможний дати відповідь на запитання, відстоювати свою позицію

Критерії оцінювання екзамену

Під час складання екзамену студенти відповідають на екзаменаційний білет, який вони вибрали власноруч.

Кожен екзаменаційний білет містить три контрольні питання. Відповідь на кожне питання залікового білету оцінюється до 13,3-13,4 балів. Тобто після складання заліку студент може отримати до 40 балів, які додаються до суми балів, отриманої під час поточний контролю відповідного семестру.

Критерії відповіді на одне питання екзаменаційного білету

Відповідь на питання (бали)	Критерії оцінювання
12–13.3	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію та аргументовані висновки.
9–11	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна, однак допущені несуттєві помилки та неточності.
6–8	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована.
3–5	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовуються невірна термінологія.
1–2	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок та не обґрунтована
0	Студент взагалі не розуміє питання та не дає відповіді.

Критерії оцінювання результатів навчання IV семестр

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1, ЗМ 2	Т 1-7	Участь (відповіді) на практичних заняттях	8	Написання і захист реферату Участь (відповіді) на практичних заняттях	15 2
		Написання і захист реферату	15		
		Виконання МКР № 1	15		
ЗМ 3, ЗМ 4	Т 8-16	Участь (відповіді) на практичних заняттях	7	Участь (відповіді) на практичних заняттях	2

		Виконання МКР № 2	15	Виконання КР	41
Підсумковий контроль		Екзамен	40	Екзамен	40
Сума			100		100

Критерії оцінювання результатів навчання V семестр

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	Т 1-6	Участь (відповіді) на практичних заняттях	15	Участь (відповіді) на практичних заняттях	2
		Виконання МКР № 1	15		
ЗМ 2	Т 7-13	Участь (відповіді) на практичних заняттях	15	Участь (відповіді) на практичних заняттях	2
		Виконання МКР № 2	15	Виконання КР	56
Підсумковий контроль		Екзамен	40	Екзамен	40
Сума			100		100

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна:

1. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Кримінальне право України» для здобувачів вищої освіти.

2. Наповненість групи «Кримінальне право України» в месенджері «Viber», «Telegram» для дистанційного навчання електронним варіантом KBK України, лекціями та підручниками з навчальної дисципліни «Кримінальне право України».

3. Наочні засоби:

– офіційний веб-сайт Верховної Ради України, офіційний веб-сайт Судова влада України, Відкритий доступ до Інформаційно-правових систем ЛІГА:ЗАКОН (Система ГРАНД та Система аналізу судових рішень VERDICTUM);

– «Професійна юридична система «Мега-НаУ» <http://zakon.nau.ua>,

– правові журнали, зокрема журнал «Право України» та його додатки <http://pravoua.com.ua>

Рекомендовані джерела інформації: Кримінальне право. Загальна частина.

Нормативно-правові акти

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України, 1996. – №30.– 141с.

2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. – [Електронний ресурс] / Режим доступу до кодексу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2341-14>.

3. Закон України про приєднання України до Другого Факультативного протоколу до Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, що стосуються скасування смертної кари: прийнятий 16 березня 2007 р. № 756-V // Офіційний вісник України. – 2007. – № 24. – Ст. 974.

4. Закон України про ратифікацію протоколу № 13 до Конвенції про захист прав та основних свобод людини, який стосується скасування смертної кари за будь-яких обставин: прийнятий 28 листопада 2002 р. // Офіційний вісник України. – 2002. – № 51. – Ст. 2227.

5. Збірник Постанов Пленуму Верховного Суду України в кримінальних справах / [упоряд. В. В. Рожнова, А. С. Сизоненко, Л. Д. Удалова]. – К. : Паливода А. В., 2011. – 482 с.

6. Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень. Затверджені наказом МОЗ від 17 січня 1995 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95>.

7. Правила проведення судово-медичних експертиз (обстежень) з приводу статевих станів в бюро судово-медичної експертизи. Затверджені наказом МОЗ від 11 січня 1995 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0252-95>.

8. Постанова ПВСУ «Про судову практику у справах про необхідну оборону» від 26.04.2002 р. № 1 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0001700-02>.

9. Постанова ПВСУ «Про практику застосування судами України законодавства про звільнення особи від кримінальної відповідальності» від 23.12.2005 р. № 12 [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0012700-05>.

10. Постанова ПВСУ «Про практику розгляду судами кримінальних справ про кримінальне правопорушення, вчинені стійкими кримінальними правопорушеннями об'єднаннями» від 23.12.2005 р. № 13 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0013700-05>.

11. Постанова ПВСУ «Про практику застосування судами України законодавства у справах про кримінальне правопорушення неповнолітніх» від 16 квітня 2004 р. № 5 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va005700-04>.

12. Постанова ПВСУ «Про практику застосування судами України законодавства про погашення і зняття судимості» від 26 грудня 2003 р. № 16 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0016700-03>.

13. Постанова ПВСУ «Про практику призначення судами кримінального покарання» від 24 жовтня 2003 р. № 7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-03>.

14. Постанова ПВСУ «Про умовно-дострокове звільнення від відбування покарання і заміну невідбутої частини покарання більш м'яким» від 26 квітня 2002р. №2 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0002700-02>.

15. Постанова ПВСУ від 4 червня 2010 р. «Про практику застосування судами кримінального законодавства про повторність, сукупність і рецидив

кримінальне правопорушення та їх правові наслідки» // Вісник ВСУ. – 2010. – № 7. – С. 3–6.

Основна література:

1. Кримінальне право України. Загальна частина : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Ю. В. Баулін [та ін.] ; за ред. проф. В. В. Сташиса, В. Я. Тація ; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. – Х. : Право, 2010. – 456 с.
2. Берзін П.С. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник: у 3-х т. – Т.1 Загальні засади – К.: «ВД «Дакор», 2019. – 562 с.
3. Правова доктрина України (у 5 томах). Том 5. Кримінально-правові науки в Україні: стан, проблеми та шляхи розвитку / за заг. ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова. – Х. : Право, 2013. – 1238 с.
4. Кримінальне право України. (Загальна частина) : [підручник] / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Х. : Вид-во ХНУВС, 2011. – 378 с.
5. Сопільник Л. І. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. / Л. І. Сопільник, М. П. Федоров ; Львів. ун-т бізнесу та права, ГУ МВС України у Львів. обл. – Л. : [б. в.], 2012. – 463 с.
6. Стрельцов Є. Л. Кримінальне право України. Загальна част. : [підручник] / Є. Л. Стрельцов; МОН України. – Вид. 4-те, перероб. та доп. – Х. : Одиссей, 2009. – 327с.
7. Українське кримінальне право. Загальна частина : підручник / [Берзін Павло Сергійович та ін.] ; за заг. ред. В. Навроцького. – К. : Юрінком Інтер, 2015. – 711 с.
8. Фріс П. Л. Кримінальне право України. Загальна част. : [підручник] / П. Л. Фріс.; МОН України. – К. : Атіка, 2009. – 511 с.
9. Кримінальне право (Особлива частина): підручник / за ред. О.О. Дудорова, Є.О. Письменного. – К.: «ВД «Дакор», 2013. – 786 с.
10. Вереша Р. В. Кримінальне право України. Загальна частина : [навч. посіб.] / Р.В. Вереша. – Вид. 2-те, перероб. та доп. – К. : ЦУЛ, 2012. – 319 с.
11. Грищук В.К. Кримінальне право України: Загальна частина: Навчальний посібник. – К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2006. – 568 с.
12. Кримінальне право України. Загальна частина : навчальний посібник для студ. вищих навч. закл. / авт.-упоряд. П. В. Хряпінський. – Суми : Університетська книга, 2009. – 688 с.

Додаткова література:

1. Бантишев О. Ф. Кримінальне право України у питаннях і відповідях : посібник / О. Ф. Бантишев, С. А. Кузьмін. – К. : Вид. Паливода А. В., 2009. – 300 с.
2. Берзін П. С. Кримінальне правопорушення наслідки: поняття, основні різновиди, кримінально-правове значення / П. С. Берзін. – К. : Дакор, 2009. – 733 с.
3. Брич Л. П. Розмежування складів кримінальне правопорушення, спільною ознакою яких є суспільно небезпечні наслідки у вигляді шкоди здоров'ю людини / Л. П. Брич. – Львів, 2009. – 59 с.
4. Грищук В. К. Поняття, предмет, методи, завдання, функції, система, джерела та принципи українського кримінального права : [навч. посіб.] / В. К. Грищук. – Львів: ЛДУВС, 2009. – 111 с.

5. Дадерко Л. Ф. Кримінальне право України. Загальна частина : [навч.-практ. посіб.] / Л. Ф. Дадерко, В. П. Сердюк ; Відкритий міжнар. ун-т розв. людини "Україна". – К. : Ун-т "Україна", 2011. – 120 с.
6. Джужа О. М. Кримінальне право України: курс тест. завдань : [навч. посіб.] / О. М. Джужа, В. В. Кузнецов, В. І. Осадчий, В. С. Плугатир, М. В. Сийпловіч; за заг.ред. В. В. Коваленка. – К. : КНТ, Самміт-книга, 2012. – 367 с.
7. Кузнецов В.В., Савченко А.В. Кримінальне право України: посібник для підготовки до іспитів. К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2009. – 304 с.
8. Джужа О. М. Проблеми потерпілого від кримінальне правопорушення : (кримінологічний та психологічний аспекти) : [навч. посібник] / О. М. Джужа, Є. М. Моїсєєв. – К., 1994. – 51 с.
9. Діордіца І. В. Кримінальне право України : [навч. вид.] / І. В. Діордіца, МОН України. – К. : Вид. Ліпкан О. С., 2010. – 285 с.
10. Дудоров О. О. Вибрані праці з кримінального права / О. О. Дудоров. – Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка, 2010. – 952 с.
11. Іванов Ю. Ф. Кримінальне право України. Загальна частина : [курс лекцій] / Ю. Ф. Іванов, Г. І. Піщенко; за ред. О. П. Литвина. – К., 2008. – 191 с.
12. Кваліфікація кримінальне правопорушення : [навч. посіб.] / [за ред. О. О. Дудорова, Є. О. Письменського]. – К. : Істина, 2010. – 430 с.
13. Кононенко В. І. Не місце серед живих: факти і роздуми / В. І. Кононенко, А. М. Чирва. – К. : Арт Економі, 2010. – 735 с.
14. Коржанський М. Й. Кваліфікація кримінальне правопорушення : [навч. посіб.] / М. Й. Коржанський. – К. : Атіка (2.-ге вид.), 2002. – 640 с.
15. Коробка О. С. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. / О. С. Коробка. – Суми : Довкілля, 2008. – 186 с.
16. Кримінальне право України : заг. частина : навч. посіб. / [А. М. Бабенко та ін.]; за заг. ред., д-ра юрид. наук, проф. О. М. Бандурки ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х. : ХНУВС, 2011. – 375 с.
17. Кузнецов В. В. Кримінальне право України: питання та задачі для підготовки до вступних, семестр. та держ. екзаменів : [навч. посіб.] / В. В. Кузнецов, А. В. Савченко; за заг. ред. О. М. Джужи; МОН України, МВС України, НАВС. – К. : Центр уч. літ., 2011. – 392 с.
18. Кузьмін С. А. Спеціальні питання застосування кримінально-правових заходів протидії організованій кримінальне правопорушенності : наук.-практ. посіб. / С. А. Кузьмін. – К., 2012. – 84 с.
19. Литвиненко Т. А. Кримінальне право України в поняттях і термінах : слов.- довід. для ВНЗ / Т. А. Литвиненко – Х. : Форт, 2013. – 108 с.
20. Малишев В. С. Кримінальне право України. Загальна частина (у схемах та таблицях) : [навч. посіб.] / Укл. В. С. Малишев, В. М. Бесчастний, Є. С. Назимко; МВС України. Донецький юрид. ін.-т. – Донецьк, 2012. – 252 с.
21. Малярєнко В. Т. Амністія та помилування в Україні : навч. посіб. / В. Т. Малярєнко, А. А. Музика. – К. : Атіка, 2007. – 699 с.
22. Митрофанов І. І. Кримінальне право України. Загальна частина : навч. посіб. / І. І. Митрофанов. – Кременчук : ПП Щербатих О.В., 2009. – 632 с.
23. Музика А. А. Покарання за незаконний обіг наркотичних засобів / А. А. Музика, О. П. Горох. – Хмельницький, 2010. – 255 с.

24. Музика А. А. Покарання та його застосування за кримінальне правопорушення проти здоров'я населення / А. А. Музика, О. П. Горох. – К. : ПАЛИВОДА А.В., 2012. – 403 с.

25. Навроцький В. О. Основи кримінально-правової кваліфікації : [навч. посібник] / В. О. Навроцький. – К. : Юрінком Інтер, 2006. – 704 с.

26. Омельчук О. М. Кримінальне право України. Загальна частина : [навч. посіб.] / за ред. О. М. Омельчука; МОН України. – К. : Правова єдність, 2010. – 207 с.

27. Палюх Л. М. Примусові заходи виховного характеру: теорія і практика застосування : навч. посіб. / Л. М. Палюх; МОН України. – Львів : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. – 113 с.

28. Попович В. М. Актуальні проблеми кримінального права : [навч. посіб.] / В. М. Попович, П. А. Транчук, А. В. Андрушко, С. В. Логін. – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 251 с. 28

29. Романов М. В. Звільнення від відбування покарання [Текст] : навч. посіб. / М. В. Романов. – Х. : Право, 2012. – 89 с.

30. Савченко А. В. Кримінальне право України : посіб. для підготов. до держ. екзаменів / [А. В. Савченко, В. В. Кузнецов] ; Нац. акад. внутр. справ. – К. : Видавець О. С. Ліпкан, 2011. – 182 с.

31. Хохлова І. В. Кримінальне право України (Загальна частина) : навч. посібник / І. В. Хохлова, О. П. Шем'яков; Макіївський економіко-гуманітарний ін-т. – К.; Донецьк: Норд-Пресс, 2009. – 310 с.

32. 35. Яценко С.С. Основні питання загальної частини кримінального права іноземних держав : навчальний посібник / С.С. Яценко. – К. : ВД Дакор, 2013. – 168с.

Кримінальне право (Особлива частина)

Нормативно-правові акти

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України, 1996. – № 30. – 141 с.

2. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. – [Електронний ресурс] / Режим доступу до кодексу : <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2341-14>.

3. Закон України про приєднання України до Другого Факультативного протоколу до Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, що стосуються скасування смертної кари: прийн. 16 березня 2007 р. № 756-V // Офіційний вісник України. – 2007. – № 24. – Ст. 974.

4. Закон України про ратифікацію протоколу № 13 до Конвенції про захист прав та основних свобод людини, який стосується скасування смертної кари за будь-яких обставин: прийн. 28 листопада 2002 р. // Офіційний вісник України. – 2002. – № 51. – Ст. 2227.

5. Практика судів України з кримінальних справ (2014-2015) // Х.: Право, 2016 – 800 с.

6. Практика застосування Верховним Судом України положень Особливої частини Кримінального кодексу України [уклад. О. П. Горох]; За заг. ред. А. А. Музики. – К.: «Центр учбової літератури», 2017. – 915 с.

7. Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень.

8. Затверджені наказом МОЗ від 17 січня 1995 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95>.

9. Правила проведення судово-медичних експертиз (обстежень) з приводу статевих станів в бюро судово-медичної експертизи. Затверджені наказом МОЗ від 11 січня 1995 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0252-95>.

Основна

1. Кримінальне право України. Особлива частина: підручник / В.В. Сухонос, Р.М. Білоконь, В.В.Сухонос (мол.) / за заг. ред. доктора юрид. наук, проф. В.В. Сухоноса. Суми : ПФ "Видавництво "Університетська книга", 2020. - 672 с.

2. Кримінальне право України: Особлива частина: Підручник. / М.І. Бажанов, Ю.В. Баулін, В.І. Борисов та ін. – Київ-Харків: Юрінком Інтер-Право, 2001. – 440 с.

3. Кримінальне право України: Особлива частина: Підручник. / М.І. Бажанов, В.Я. Тацій, В.В. Сташис та ін. – К: Право, 2002 – 496 с.

4. Кримінальне право України: Загальна та Особлива частини: навчальний посібник. / В.О. Кузнецов, М.П. Стрельбицький, В.К. Гіжевський. – К.: Істина, 2005. – 380 с.

5. Правова доктрина України (у 5 томах). Том 5. Кримінально-правові науки в Україні: стан, проблеми та шляхи розвитку / за заг. ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова. – Х. : Право, 2013. – 1238 с.

6. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М. І.

7. Мельника, М. І. Хавронюка. – 11-те вид., переробл. та допов. – Київ : ВД «Дакор», 2019. – 1384 с.

8. Актуальні проблеми кримінально-правової кваліфікації: навч. посіб. / за заг. ред. В.В. Топчія; наук. ред. В.І. Антипова. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 896 с.

9. Сергійович та ін.] ; за заг. ред. В. Навроцького. – К. : Юрінком Інтер, 2015. – 711 с.

Додаткова

1. Антипов В.І. Кваліфікація кримінальних правопорушень з подвійною (змішаною, складною) формою вини / В. І. Антипов // Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми боротьби зі злочинністю в умовах трансформації сучасного суспільства. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016. С.17-21.

2. Антипов В.І. Кримінальний кодекс України та норми міжнародного права // Кримінально-правове регулювання та забезпечення його ефективності: матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 18–19 жовт. 2018 р. / редкол.: В. Я. Тацій (голов. ред.), В. І. Борисов (заст. голов. ред.) та ін. – Харків : Право, 2018. С.166-170.

3. Антипов В.І. Кримінально-правова кваліфікація: навч. посіб. / В.І. Антипов, В.В. Антипов. – Вінниця : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 120 с. 8. Брич Л. П. Теорія розмежування складів кримінальних правоп
4. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / Д.С. Азаров, В.К. Гришук, А.В. Савченко та ін.; за заг. ред. О.М. Джужі, А.В. Свченка, В.В. Чернея. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018, 1104 с.
5. Єдиний державний реєстр судових рішень URL:<http://reyestr.court.gov.ua/>
6. Актуальні проблеми кримінально – правової кваліфікації: навч. посіб. / за заг. ред В.В. Топчія; наук. ред. В.І. Антипова. Вінниця : ТОВ «НіланЛТД», 2017. – 896 с. URL: <http://clc.to/n2bwvA>
7. Рубашенко М.А. Кримінальна відповідальність за посягання на територіальну цілісність і недоторканність України : монографія / М. А. Рубашенко. Х. : Право, 2016. 288 с.
8. Кримінальний процесуальний кодекс України від 16.08.2015, підстава 613-19 (із змінами, внесеними згідно із Законом № 629-VIII від 16.07.2015) //URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
9. Постанови Пленуму Верховного Суду України у кримінальних справах (2002– 2020). – URL: <http://www.scourt.gov.ua/>
10. Вереша Р. В. Сильне душевне хвилювання: поняття та кримінальноправове значення / Р. В. Вереша // Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ . - 2017. - № 1. - С. 182-193.
11. Гринчак С. В. Кримінально-правова охорона життя та здоров'я особи в сфері медичної діяльності // Форум права: електрон. наук. фахове вид. - 2019. - № 57 (4). - С. 15-25.
12. Олійник О. Об'єктивні та суб'єктивні ознаки умисного вбивства матір'ю своєї новонародженої дитини (ст. 117 КК України) / О. Олійник // Підприємництво, господарство і право. - 2017. - № 3. - С. 236-239.
13. Таволжанська Ю.С. Мета катування у світлі практики ЄСПЛ: зміст та значення // Юридичний науковий електронний журнал. - 2019. - № 6.
14. Козак В. А. Нова редакція кримінального закону, що передбачає відповідальність за торгівлю людьми: проблеми тлумачення та застосування // Ефективність кримінального законодавства: доктринальні, законотворчі та правозастосовні проблеми її забезпечення :матер. міжнарод. наук.-практ. кругл. столу (м. Харків, 17 трав. 2019 р.) / укладачі: Л. М. Демидова, К. А. Новікова, Н. В. Шульженко. – Харків : Константа, 2019. – С. 142-145.
15. Дорохіна, Ю. А. Злочини проти власності. Теоретико-правове дослідження : монографія / Ю. А. Дорохіна. - Київ : Київ. нац. торг. екон. ун-т, 2016. - 744с.
16. Гродецький Ю. В. Проблеми тлумачення істотної шкоди як ознаки злочинів у сфері службової діяльності [Електронний ресурс] // Вісник Асоціації кримінального права України : електрон. наук. вид. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, Всеукр. громад. орг. «Асоц. кримін. права». Харків, 2016. – Вип. 2 (7). – С. 221–237.
17. Лисий О. В. Кримінально-правова класифікація незаконного заволодіння транспортними засобами / О. В. Лисий // Криміналістичний вісник. - 2016. - № 1. - С. 149-153.

18. Борисов В. І. Лекція за темою: "Кримінальна відповідальність за хуліганство

(стаття 296 КК України)" // Вісник Асоціації кримінального права України.- 2020.- Том 1. - № 13

19. Харь І. О. Суб'єкт злочинів проти безпеки руху та експлуатації транспорту / І. О. Харь // Юридична наука. - 2017. - № 2. - С. 99-124.

20. Шепітько М. В. Теоретико-методологічні засади формування системи протидії злочинам у сфері правосуддя: дис.. докт. юрид. наук : 12.00.08.- Х., 2018.- 583с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>

2. Офіційний сайт Верховного Суду України. – Режим доступу: <http://www.scourt.gov.ua/>

3. Офіційний сайт Офісу генерального Прокурора України. – Режим доступу: <https://www.gp.gov.ua>

4. Офіційний сайт Судова влада України. – Режим доступу: <http://www.court.gov.ua/>

5. Офіційний сайт Мінюсту України. – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/>

6. Офіційний сайт Державної виконавчої служби України. – Режим доступу: <http://dvs.gov.ua/>

7. Офіційний сайт Конституційного суду України. – Режим доступу: <http://www.ccu.gov.ua/>

8. Вищий спеціалізований суд з розгляду цивільних та кримінальних справ – <http://scourt.gov.ua>

9. Єдиний державний реєстр судових рішень - <http://www.reyestr.court.gov.ua>

10. Кабінет Міністрів України – <http://www.kmu.gov.ua>

11. Міністерство внутрішніх справ України – <http://www.mvs.gov.ua>

12. Правові позиції Верховного суду // База правових позицій Верховного суду – Режим доступу : <https://lpd.court.gov.ua/login>